

Bulletin 5

27. 5. 2020

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR
www.zdravotnickeodbory.cz

Ministerstvo děkuje všem zdravotníkům

Při příchodu na Ministerstvo zdravotnictví před jednáním zdravotnické tripartity v úterý 19. května 2020 mě upoutal na budově velký transparent s nápisem Ministerstvo děkuje všem zdravotníkům. V hlavě se mi začaly rojit myšlenky, co nás dnes čeká a co dokážeme obhájit a prosadit pro naše lidi a potažmo pro všechny zdravotníky v první linii a ostatní zaměstnance, a to jak v nemocnicích, ambulancích, ale také v sociálních službách. Zda dostanou odměny, které jim za poslední období patří.

Tento nápis, který tu visí, by mohl nasvědčovat, že ministerstvo pro zdravotníky v České republice udělá úplně všechno. Ocení především jejich těžkou a nelehkou práci v době pandemie COVID-19 v nemocnicích, ambulancích, ale i v sociálních službách.

Připomeňme si začátek pandemie, kdy byl nedostatek ochranných pomůcek pro zdravotníky v nemocnicích, natož v sociálních službách, kdy národ vytáhl šicí stroje a ušil v rekordním čase miliony roušek nejen pro sebe, ale i pro naše zdravotníky.

Nebyla vypracovaná jednotná metodika pro používání ochranných pomůcek a v terénu se porušoval zákoník práce jako na běžícím páse.

Naši právníci stále odpovídali a obhajovali práva našich členů,

ale to by bylo na velmi dlouhé povídání.

Zdravotníci byli v první linii a plnili vše, co jim z jejich profese vyplývá v péči o pacienty. A měli to moc těžké. Nasazovali svoje životy ve prospěch jiných lidí.

Transparent na budově Ministerstva zdravotnictví je skvělá věc, určitě skvělejší by byla obálka s osobním poděkováním od ministra zdravotnictví každému zdravotníkovi a ocenění jeho práce finanční odměnou.

Kladu si otázku, proč dva ministři v jedné vládě přistupují tak rozdílně k ocenění svých lidí ve svém rezortu.

Ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová velmi rychle prosadila pro zaměstnance v sociálních službách dotační titul na úhradu mimořádné odměny ke mzdě a platu za práci ve

úvodník

ztíženém pracovním prostředí, kdy je zaměstnanec vystaven nákaze z důvodu nezbytného a soustavného přímého kontaktu s jinými fyzickými osobami při výkonu sjednaného druhu práce nebo ztíženého provozu v souvislosti s aplikací opatření proti šíření nákazy COVID-19.

Došlo k tomu na jednání vlády 7. května 2020 usnesením č. 519. Výše odměny za hodinu práce může být různá podle toho, v jak náročném prostředí zaměstnanci sociálních služeb pracovali.

Pokud se v zařízení byla zjištěna nákaza koronavirem, nebo byla dokonce uvalena karanténa, dostanou zaměstnanci, upřesňuji: sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách, vykonávající přímou obslužnou péči a pečovatelskou činnost, částku 235 Kč za hodinu práce. Při odpracování 170 hodin tedy činí výše odměny 40 tisíc Kč hrubého platu nebo mzdy.

Ostatní zaměstnanci pracující v takovém zařízení dostanou 115 Kč za hodinu, při odpracování 170 hodin činí částka 20 tisíc hrubého platu nebo mzdy.

V zařízení, kde nebyla zjištěna nákaza koronavirem, nebo nebyla uvalena karanténa, se počítá s částkou 59 Kč za hodinu práce pro všechny zaměstnance bez ohledu na jejich pracovní zařazení. Při odpracování 170 hodin je to částka 10 tisíc hrubého platu nebo mzdy v období od 13. března do 31. května.

Dotace se zpracovává od 27. května do 12. června 2020 a předpokládá se, že odměna bude vyplacena nejdříve v červenci až srpnu. Zaměstnavatel může z od-

obsah

OS a LOK-SČL znovu vyzývají premiéra a ministra

.....str. 2

Poděkování vsetínských odborářů

Mgr. Marcela Holčáková .....str. 3

Novela zákona o sociálních službách

Mgr. Jana Hnyková .....str. 3

Jak se rodí odměny

Vít Přibylík .....str. 4

Poděkování zaměstnancům Domova Svojšice

Mgr. Iva Falberová .....str. 4

Co přinesla a odnesla koronavirová krize

Alena Langfěllnerová .....str. 5

Doba před, po a s COVIDEM-19

MVDr. Zuzana Bartošová .....str. 5

Úvahy nejen pro záchranku

MUDr. Jiří Havlovic .....str. 6

Jako sestra jsem byla v menšině

Jana Dvořáková .....str. 6

Jak je s odměnami pro záchranáře

Bc. Dagmar Žitníková .....str. 7

Městská poliklinika Praha v čase pandemie

Jaroslava Carrasco .....str. 8

Krásná zpráva v době pandemie

Ing. Šárka Tikovská .....str. 8

Zdravotnická tripartita o COVID-19

Ing. Ivana Břeňková .....str. 9

Tripartita o programu Antivirus

Bc. Dagmar Žitníková .....str. 11

Až 45 tisíc korun za práci v I. linii

Bc. Dagmar Žitníková .....str. 12

Obávám se koronatonelů

Bc. Dagmar Žitníková .....str. 12

Návštěva premiéra v tábořské nemocnici

Bc. Martina Netřvalová .....str. 13

On-line jednání s evropskými kolegy

Ing. Ivana Břeňková .....str. 14

Ohlédnutí

PhDr. Marie Klířová .....str. 14

Zajišťovací fond v prvním čtvrtletí 2020

Mgr. Lubomír Francel .....str. 15

Nárok na infekční příplatek

Vladimír Andrejch .....str. 16

Mezinárodní den zdravotních sester

Bc. Dagmar Žitníková .....str. 17

Mezinárodní rok zdravotních sester

Ing. Ivana Břeňková .....str. 17

Mezinárodní vzpomínkový den

Ing. Šárka Tikovská .....str. 18

Dóza jako vzpomínka nejen na babičku

Barbora Vančurová .....str. 18

Meziroční vývoj platů ve zdravotnictví a sociálních službách

Kamil Kubáň .....str. 19

Manifest Bez solidarity není imunity

Bc. Dagmar Žitníková .....str. 20

pokračování na straně 2

BULLETIN

Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče České republiky

Vydává v Praze

OSZSP ČR IČ 225509

v Nakladatelství Květa Dědovská.

Redaktorka PhDr. Marie Klířová

Adresa redakce: OSZSP ČR,

Koněvova 54/1107, 130 00 Praha 3,

telefon: 267 204 316,

fax: 222 718 211,

e-mail: klirova.marie@cmkos.cz,

internet: www.zdravotnickeodbory.cz

20. dubna

* Vedení OS se zabývalo organizační směrnici BOZP a traumatologickým plánem, které vypracovala inspektorka BOZP Barbora Vančurová.

21. dubna

* Kontrola a připomínkování kolektivní smlouvy základní odborové organizace Barevné domky Hajnice, vyjádření a doplnění regionální manažerky Ivany Burešové, poradce pro ekonomiku Kamila Kubáně a místopředsedkyně Jany Hnykové.

* Do základních odborových organizací byla zaslána „Žádost o odškodnění v důsledku ušlého výdělku v souvislosti s plněním pracovním úkolů – karanténa nařízená v příčinné souvislosti s výkonem práce pro zaměstnavatele“ zpracovaná JUDr. Dominikem Brúhou, Ph.D.

* Porada vedení OSZSP ČR a stanovení dalšího harmonogramu práce zaměstnanců na odborovém svazu, regionálních manažerů a inspektorů BOZP.

* Zaslána novela zákona o sociálních službách k připomínkování všech jeho předložených částí.

* Odborový svaz zaslal své stanovisko k novele vyhlášky č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů.

22. dubna

* Vedení OS se seznámilo s plánem uvolnění opatření týkajících se poskytování sociálních služeb v období pandemie.

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková vystoupila na videokonferenci s MPSV a ostatními aktéry ze sociálních služeb. Zdůraznila požadavek OS na odměny pro zaměstnance v sociálních službách.

* Vedení OS s vedoucí ekonomického a organizačního oddělení OS Ing. Šárkou Tikovskou řešilo intenzivní hledání prostor pro konání dalšího vzdělávacího dne a pro ubytování účastníků po skončení celostátní konference.

* Odborovému svazu byly zaslány informace o průměrných platech za sféru ROPO v roce 2019.

* Vedení OS se zabývalo intenzivní komunikací regionálního manažera Václava Matouška s Léčebnými lázněmi v Jáchymově a řešením výpovědí zaměstnancům – důchodcům.

23. dubna

* Vyjádření místopředsedkyně Jany

Ministerstvo děkuje všem zdravotníkům

pokračování ze strany 1

měny odečíst 10 %, nebo naopak navýšit odměnu o 10 %. Odměna se nevztahuje na zdravotnický personál.

Máme zde jasně stanovená pravidla pro zaměstnance v sociálních službách a myslím, že jsou to pravidla transparentní a dávají lidem v sociálních službách jistotu, že jejich nasazení bude oceněno. Tomu jsem opravdu velmi ráda.

Jistotu ocenění své práce očekávají i zdravotníci v nemocnicích a v sociálních službách. Práci a obrovské nasazení v průběhu nouzového stavu ocenila řada politiků, umělců a dalších. Včetně premiéra Andreje Babiše, který například řekl 15. dubna 2020 ve večerním vysílání České televize: „*My jsme pochopili všichni, že ta nejdůležitější profese a nejdůležitější rezort je definitivně zdravotnictví.*“

Musíme udělat všechno pro to, aby rezort fungoval.“

Dovolím si připomenout ještě jedno vyjádření premiéra ze dne 18. dubna 2020. V rozhovoru pro deník Právo na otázku redaktora, že o zdravotnictví se už dříve hovořilo jako o černé díře na peníze, odpověděl: „*Není to černá díra na peníze. Ty peníze jsou určeny na platy sestřiček, lékařů, hygieniků, epidemiologů a dalších pracovníků, protože si je zaslouží. To oni s obrovským úsilím a nasazením virus zabrzdlili a díky nim jsme na tom i z hlediska úmrtí v porovnání s ostatními zeměmi v Evropě i ve světě velice dobře“*

Budu věřit, že je to slovo chlapa a že svůj slib dodrží a najdou se pro zdravotníky v nemocnicích, v sociálních službách a pro ostatní zaměstnance ve zdravotnictví také finanční prostředky na odměny, které budou transparentní a jasně dané pro jednotlivé

profese a jejich náročnost. Jen se mi teď vytrácí důležitost našich zdravotníků – odměny pro ně budou stanoveny až úplně na konci. Není to hanba ministra zdravotnictví? Zaslouží si zdravotníci a všichni, co ve zdravotnictví pracují, takový přístup?

Možná si ministr Adam Vojtěch myslel, že stačí transparent na budově ministerstva a poděkování na něm. Jenže to pak žijeme v nějaké jiné zemi, kde si ve skutečnosti zdravotníků a jejich práce neváží. S tím se ovšem, pane premiére a pane ministře zdravotnictví, nesmíme a za skutečné, nikoliv jen slovní, ocenění pro zdravotníky a další zaměstnance rezortu budeme bojovat. Nezapomeňte, že koronavirus je zákeřný a může přijít znovu. Pak ovšem do té první linie můžete nastoupit vy dva.

Mgr. Jana HNYKOVÁ,
hnykova.jana@cmkos.cz

Foto autorka

OS a LOK-SČL znovu vyzývají premiéra a ministra ke stanovení odměn zaměstnancům nemocnic

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR a Lékařský odborový klub – Svaz českých lékařů znovu napsaly premiérovi Andreji Babišovi a ministrové zdravotnictví Adamu Vojtěchovi a vyzývají je, aby neprodleně přistoupili ke stanovení odměn/zvláštních příplatků pro zaměstnance nemocnic a dalších lůžkových zdravotnických zařízení, zdravotní sestry v zařízeních sociálních služeb, v hospicích a domácí péči.

V Praze 13. května 2020

*Vážený pane premiére,
vážený pane ministře,*

znovu se na Vás, tentokrát naléhavě, obracíme se žádostí o stanovení odměn/zvláštních příplatků pro zaměstnance nemocnic, sestry ze zařízení sociálních služeb, hospiců a domácí péče.

Již dne 7. dubna jsme Vás a paní ministryni práce a sociálních věcí Janu Maláčovou oslovili s návrhem na ocenění pracovníků „první linie“ ve zdravotnictví a sociálních službách. Velmi jsme uvítali, že Ministerstvo práce a sociálních věcí, v součinnosti se sociálními partnery, materiál připravilo a vláda ho schválila.

V kontextu ocenění zaměstnanců sociálních služeb je nepochopitelné, že Ministerstvo zdravotnictví a vláda stále neřeší odměny pro ty, kteří mají na zvládnutí pandemie obrovský podíl. Nechápeme, proč Ministerstvo zdravotnictví nekoná a nenaplní usnesení Výboru pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 29. dubna 2020 k finančnímu ohodnocení pracovníků ve zdravotnických zařízeních v době pandemie COVID-19, stejně jak naplnilo toto usnesení ve vztahu ke zdravotnickým pracovníkům zdravotnických záchranných služeb.

Vyzýváme Vás, abyste neprodleně přistoupili ke stanovení odměn/zvláštních příplatků pro zaměstnance nemocnic a dalších lůžkových zdravotnických zařízení, zdravotní sestry v zařízeních sociálních služeb, hospiců a domácí péče. V této souvislosti znovu konstatujeme, že odměny/zvláštní příplatky je nutné řádně profinancovat a stanovit takovým způsobem, aby je zdravotnická zařízení nemohla použít na jiný účel. Opět doporučujeme využít formu dotačního titulu.

Závěrem deklarujeme, že jsme připraveni v této oblasti ke spolupráci.

za OSZSP ČR Bc. Dagmar Žitníková, v. r., předsedkyně

za LOK-SČL MUDr. Martin Engel, v. r., předseda

Hnykové per rollam k návrhům Komise pro kategorizaci a úhradovou regulaci zdravotnických prostředků v dubnu 2020.

* Řešení organizačních záležitostí na odborovém svazu – zajištění ochranných pomůcek pro zaměstnance svazu, předmětů na celostátní konferenci a možnosti vedení videokonference se členy výkonné rady a zaměstnanci odborového svazu.

24. dubna

* Seznámení s informací předsedy legislativní rady ČMKOS JUDr. Víta Samka k některým otázkám, které se týkají se uznávání nemoci COVID-19 jako nemoci z povolání.

27. dubna

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková podepsala manifest Bez solidarity není imunity, připojili se i někteří další odboráři. Manifest nastavuje, jaké by se měly činit jednotlivé kroky po skončení pandemie koronaviru v oblasti ekonomiky, ekologie, v technologickém pokroku, daních, sociální oblasti a dalších oblastech.

28. dubna

* Všechny odborové svazy ČMKOS si připomněly Mezinárodní vzpomínkový den obětí smrtelných pracovních úrazů a koronarovirové pandemie a uctily památku obětí pracovních úrazů, nemocí z povolání a zraněných při práci tiskovým prohlášením.

29. dubna

* Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR a Lékařský odborový klub – Svaz českých lékařů zaslaly otevřený dopis, ve kterém vyzývají ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha, aby přestal svou nečinností blokovat vyplácení mimořádných příplatků zaměstnancům zdravotnictví za nasazení v období pandemie COVID-19.

* Řešení okamžitých výpovědí v nemocnici Orlová JUDr. Dominikem Brůhou, Ph.D.

30. dubna

* Vypořádání připomínek k novele zákona o sociálních službách a zaslání na MPSV k dalšímu zpracování.

* Práce na vyplnění dotazníku ke směrnicí o karcinogenech a mutagenech (zkratka CMD), číslo 2004/37/ES. Směrnice by měla upravit větší ochranu zaměstnanců ve zdravotnictví. Zpracovala Ivana Břeňková ve spolupráci s inspektory

Poděkování odborářů ze vsetínských sociálních služeb

Základní organizace OSZSP ČR Sociální služby Vsetín, p. o., vyjadřuje poděkování vedení OSZSP ČR a zejména předsedkyni Bc. Dagmar Žitníkové za její iniciativu pro poskytnutí mimořádné odměny zaměstnancům sociálních služeb v souvislosti s realizací opatření proti šíření nákazy COVID-19.

Děkujeme za podporu a pomoc při práci ve ztížených podmínkách.

Dagmar DĚDKOVÁ, předsedkyně ZO OSZSP ČR Sociální služby Vsetín, p. o.

Novela zákona č. 108/2006, o sociálních službách, je stále v přípravách

V těchto nelehkých dnech, týdnech a měsících, kdy se všichni potýkáme s řadou problémů v pracovním, rodinném i osobním životě, které nám nastaly v důsledku nouzového stavu v souvislosti s pandemií COVID-19, se na ministerstvech nezahálí a jejich zaměstnanci velmi intenzivně pracují na novelách zákonů. Zákony přicházejí do připomínkovacího řízení a některé přicházejí opakovaně. Jedním z nich je novela zákona o sociálních službách, který, ač prošel řadou kol připomínek i jednáním o vypořádání připomínek, nám opět přistál v e-mailové poště 21. dubna 2020.

Byla nám zaslána finální podoba návrhu novelizace zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V přílohách byly zaslány všechny doprovodné dokumenty, společně i s vypořádací tabulkou, ve které byly připomínky všech začleněných subjektů, které se k novele zákona vyjadřovaly. Jen pro vaši informaci – vypořádací tabulka je na 113 stran. Některé naše připomínky byly vypořádány, ale některé zůstaly bez vypořádání, a navíc úprava v zákoně je ve stejné podobě.

Obecně můžeme říci, že novela zákona v průběhu meziresortního připomínkového řízení prošla mnohými změnami a je velmi rozsáhlá. Změny se budou týkat zřizovatelů, poskytovatelů, zaměstnanců, ale i samotných klientů. Proto je nutné se novele věnovat s náležitou péčí a pozorností. Na odborovém svazu jsme proseděli mnoho hodin nad touto novelou a zvažovali důležitost změn, jejich přínosu a dopadů v praxi.

Na připomínky jsme dostali devět dní, a tak jsme celý návrh znovu poctivě a velmi podrobně prošli a vše jsme znovu zvažovali. Posoudili jsme připomínky a došli jsme k závěru, že předložený návrh je obzvláště v oblasti financování velmi rizikový. Jedná se o návrh, který je ve své podstatě experimentální, v praxi neověřený.

Financování sociálních služeb prostřednictvím normativů na zaměstnance, zvláště za situace, kdy je v textu konstatováno, že optimální personální standard stanovuje počet pracovníků garantujících poskytování služeb

v nejvyšší kvalitě, kterou je v daném kalendářním roce možné v rámci státního rozpočtu financovat, je pro nás nepřijatelný a pro praxi nebezpečný. Upozornili jsme, že v minulosti opakovaně docházelo k situacím, kdy sociální služby nebyly pro politickou reprezentaci prioritou a jejich zcela nezbytné dofinancování nastalo až po velkém nátlaku zainteresovaných subjektů. Jsme přesvědčeni, že navrhovaný nový systém dlouhodobě negarantuje odpovídající kvalitu a dostupnost sociálních služeb. Z tohoto důvodu jsme se nakonec po zralé úvaze rozhodli odmítnout návrh zákona jako celek.

Pro odborový svaz, kromě nastavení financování sociálních služeb, jsou nepřijatelné i další změny v zákoně a na našich připomínkách trváme.

Znovu se musím zastavit u jedné připomínky, která je pro mě zásadní a osobně se mě jako dlouholetého zaměstnance sociálních služeb dotýká. Dovolím si citovat z § 98 bodu 6:

„Vyžaduje-li to předmět inspekce a nelze-li účelu inspekce dosáhnout jinak, je člen inspekčního týmu oprávněn v rámci výkonu své činnosti jednat pod změněnou identitou a využít krycí prostředek, a to ve výjimečných případech a v nezbytné míře. Při provádění inspekce pod změněnou identitou platí ustanovení § 82b odst. 3 až 9 obdobně.“

Myslím, že změněná identita neuráží jen mě, ale i ostatní zaměstnance sociálních služeb, kteří přišli do sociálních služeb pracovat poctivě a odvádět práci v co nejlepší kvalitě pro klienty.

Neměli by se zaměstnanci lépe finančně ohodnotit? Není třeba je lépe připravit pro tuto práci, a tím získat kvalitní personál? Jak to vlastně v praxi bude vypadat? Chceme do sociálních služeb zavést strach, nebo u nově nastupujících zaměstnanců vzbudit nedůvěru a podezření, jestli nepřišli, a omlouvám se za to slovo, „šmírovat“ naši práci. Myslím, že se velmi zkomplikuje jejich začlenění do kolektivu. Jak se bude „výjimečný případ“ posuzovat? Jaká bude mít kritéria? Navíc upozorňujeme, že institut skryté identity je naprosto nepřiměřený a neadekvátní. Smysl skryté identity je v současné legislativě používán za zcela jiným účelem.

Na druhé straně se snižuje počet lidí v inspekčním týmu ze tří na dva členy. Moc tomu nerozumiím, naopak bychom měli posílit inspekční týmy a kontroly provádět s řádnou důkladností a pečlivostí. Jenže všechno stojí peníze, tak si raději najmeme „šmíráky“, kteří vnesou do sociálních služeb neklid, místo toho, abychom tento obor stabilizovali a zkvalitňovali.

Mám obavy o celou novelu zákona o sociálních službách, že spadne pod stůl. A přikláním se více k tomu, že by se měly v současné době udělat jen nezbytné změny, které potřebuje praxe, jako je například navrhované sjednocení výše příspěvku na péči i pro pobytové sociální služby, což byla i jedna z připomínek odborového svazu.

Nečekají nás lehké roky a financování sociálních služeb a jejich kvalitu si budeme muset tvrdě obhajovat. Zavádění experimentů si sociální služby nezaslouží. Mysleme na klienty, jejich zranitelnost a křehkost. Mysleme také na zaměstnance a jejich ocenění v naší společnosti a připravme novelu zákona, která bude odpovídat potřebám současné praxe.

Mgr. Jana HNYKOVÁ,
hnykova.jana@cmkos.cz

BOZP a dalšími členy odborového svazu.

4. května

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková se zúčastnila jednání zastupitelstva Zlínského kraje, které znovu projednávalo výstavbu nové nemocnice ve Zlíně. K záměru vystoupily spolu s předsedkyní odborové organizace Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Martinou Hvozdenskou. Obě vyslovily nesouhlasné stanovisko.

* Z MPSV přišla odpověď na návrhy odborového svazu na zvýšení vybraných složek platu pracovníků ve zdravotnictví a v zařízeních sociálních služeb v souvislosti s probíhající epidemií COVID-19 ze dne 9. dubna 2020.

5. května

* Do odborových organizací byla zaslána nabídka pojištění, jež je určené všem zdravotníkům a pracovníkům v zdravotnických zařízeních, kteří jsou denně vystavováni infekci virem SARS-CoV-2.

6. května

* Na odborovém svazu se konala porada vedení odborového svazu. Projednala důležité věci v chodu odborového svazu a první jednání dozorčí rady a výkonné rady po pandemii COVID-19.

* Vedení odborového svazu dostalo odpověď na dopis zasláný 14. dubna 2020 na MPSV ve věci uplatňování zákoníku práce v sociálních službách v souvislosti s onemocněním COVID-19.

7. května

* Odborový svaz dostal odpovědi z Ministerstva financí na otázky týkající se příspěvku z fondu kulturních a sociálních potřeb na rekreaci v souvislosti s aktuální mimořádnou situací.

10. května

* Do základních odborových organizací byla sekci zdravotnických záchranných služeb zaslána informace, že byly vládou schváleny odměny členům výjezdových skupin ve výši 40 tisíc Kč za každý měsíc. Jde o ohodnocení náročné práce záchrannů v období pandemie COVID-19.

11. května

* Formou videoprojekce se konalo 3. mimořádné jednání Rady ČMKOS.

12. května

* JUDr. Dominik Brůha, Ph.D., upozornil na zásadní problémy uvedené v usnesení, které se týká pra-

Jak se rodí odměny

Emoce kolem koronaviru ještě neopadly a už námi všemi cloumají nové podněty, vzbuzující emoce. Někdo dostal odměny, někdo dostal slib a někteří už ani nedoufají v odměny. Ve středu 8. dubna řešilo vedení sekce zdravotnických záchranných služeb s vedením odborového svazu, jak postupovat, aby i záchrannáři dosáhli na finanční ocenění své práce.

Po odmítnutí navýšení výjezdového příplatku na maximální možnou výši zřizovateli ZZS, v souvislosti s kroky ministra zdravotnictví, jednajícího jako ministr fakultních nemocnic, jsme začali dávat dohromady argumenty a fakta dokumentující zvýšené úsilí záchrannů.

Vznikl základní materiál, ve kterém jsme shrnuli důvody, proč mají být oceněni záchrannáři. Materiál předsedkyně svazu Dagmar Žitníková rozeslala na všechny strany. Odbřželi ho politici, Asociace zdravotnických záchranných služeb ČR a také další spřátelené organizace. Byli jsme moc rádi, že naše argumenty byly později využity v „Předkládací zprávě o návrhu na jednorázovou odměnu určenou pro zdravotnické pracovníky 14 poskytovatelů zdravotnické záchranné služby“.

Touto cestou bych chtěl poděkovat všem, kdo se na zajištění odměn pro záchrannáře podíleli. Děkujeme poslancům MUDr. Jiřímu Maškovi (ANO) a MUDr. Milanu Brázdilovi (ANO). Oni byli těmi, kdo návrh usnesení pro odměny předložili výboru pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny.

Děkujeme předsedovi Asociace zdravotnických záchranných služeb ČR MUDr. Markovi Slabému, který neúnavně odměny prosazoval. Na tom, aby odměny schválili, se také velmi podílel ředitel Středočeské záchranky MUDr. Jiří Knor. I jemu patří poděkování. Závěrem nemůžeme zapomenout na Mgr. Radomíra Vlka, DiS., prezidenta Komory záchrannů zdravotnických záchranných služeb ČR, také on rozesílal žádosti na všechny strany.

Největší poděkování ovšem patří předsedkyni našeho odborového svazu, záchrannáře Dáše Žitníkové, která to všechno spustila a koordinovala.

Opět se potvrdilo, že dostaneme jen to, co si odpracujeme. Nikdo nám nic zadarmo nedá. Zde se podařilo spojit všechny ke spolupráci a společný postup slavil úspěch. Chtělo by se říci, konec dobrý, všechno dobré. Ale mnohý úspěch nakonec zhořkne, obzvláště když se nakonec odboráři dozvědí, že o tento úspěch se pro záchrannáře zasloužil mediálně velmi aktivní lékař úplně jiné profese a zároveň vlastník kliniky. Odboráři se do toho nemají plést, nemají se starat o další kroky, mají si hledět svého.

Tak si hledme svého a podívejme se, v jaké podobě odměny dotekly až k těm, co si svůj díl odpracovali každodenní trpělivou náročnou prací pro pacienty.

Za sekci zdravotnických záchranných služeb OS Vít PŘIBYLÍK,
vitpribylik@seznam.cz

Poděkování zaměstnancům Domova Svojsice

Je to již dva měsíce, co se vše točí kolem pandemie vyvolané onemocněním COVID-19 způsobeným novým koronavirem SARS-CoV-2. V popředí veškerého zájmu médií i veřejnosti bylo zdravotnictví a sociální služby. Záchranná služba, nemocnice i sociální služby se s nastalou situací popraly skutečně obdivuhodně, za což jim patří velké uznání a velký upřímný dík.

Zaznamenaly jsme také v našich organizacích, že v řadě případů byly určité problémy, především týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, když zaměstnavatelé nedisponovali dostatečným množstvím osobních ochranných pracovních pomůcek a často neměli ani možnost je rychle a v dostatečném množství sehnat. Věříme však všichni, že to bylo velkým poučením pro naše zaměstnavatele i celé vedení Ministerstva zdravotnictví a že v budoucnu k takové situaci nedojde, protože zájem na zachování bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců ve zdravotnictví musí být prvořadý. Jsou to zaměstnanci v první linii a musí se věnovat zvýšená pozornost ochraně jejich zdraví.

Druhým velice častým problémem této doby byla otázka perso-

nálního obsazení pracovišť po celou pracovní dobu. Je známo, že řada zaměstnanců musela nastoupit na ošetřovně z důvodu péče o děti, protože jsou uzavřeny školy i mateřské školky. To v praxi působilo vážné problémy při zajišťování plného obsazení směn, zejména na pracovištích s nepřetržitým provozem, jako jsou domovy důchodců a sociální zařízení. S tím také souvisela otázka, jak předejít zanesení nákazy do těchto zařízení z komunálního prostoru.

V této době šly běžné dotazy a problémy stranou a převládá většina se týkala právě pracovní doby, sestavení harmonogramů a problémů spojených se skloubením rodinného a pracovního života.

Závěrem musím uvést jeden konkrétní příklad z praxe a musím z upřímného srdce poděkovat za-

městnancům a zaměstnankyním jedné organizace v mém středočeském regionu. Jedná se o zaměstnance a zaměstnankyně Domova Svojsice. Ti v této nelehké době, právě z důvodu prevence a ochrany klientů před nákazou, pracovali ve skupinách a trávili celý týden na pracovišti bez návratu k rodinám. Nemusím nikomu vysvětlovat, jak psychicky i fyzicky je náročná práce ve 12hodinových směnách, natož když zaměstnanci, byť měli konec směny, byli neustále na pracovišti. Klienti v tom žádný rozdíl neviděli a potřebovali jejich pomoc stále.

Práce v takovém režimu byla zajiště velmi fyzicky i psychicky náročná. Upřímné poděkování zaslouží i rodiny těchto zaměstnanců, protože i ony byly nastalou skutečností bezprostředně zasaženy a musely ji řešit. Proto ještě jednou vám všem ve Svojsicích srdečně děkujeme a přejeme vám i vašim klientům hodně zdraví.

Mgr. Iva FALBEROVÁ,
regionální manažerka OS,
falberova.iva@cmkos.cz

convnělékařských prohlídek a zdravotní způsobilosti k práci ve vazbě na nouzový stav.

* Na odborovém svazu se za přítomnosti předsedkyně Dagmar Žitníkové a místopředsedkyně Jany Hnykové uskutečnilo podle hygienických pravidel jednání s představiteli společnosti Gratia futurum 913, probíraly se zásadní otázky související s fungováním sociálních služeb.

13. května

* Ministrovi zdravotnictví Adamu Vojtěchovi a premiérovi Andreji Babišovi byla zaslána žádost Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR a Lékařského odborového klubu – Svazu českých lékařů o stanovení odměn/zvláštních příplatků pro zaměstnance nemocnic, sester ze zařízení sociálních služeb, hospiců a domácí péče.

* Do základních odborových organizací v nemocnicích byl zaslán dotazník k zjištění výše odměn pro zdravotníky a jejich projednání s odborovou organizací.

14. května

* Do základních odborových organizací byla zaslána Metodika MPSV k odměnám pro zaměstnance v sociálních službách, mimo zdravotnické pracovníky.

* V odpoledních hodinách se konala videokonference s ministryní práce a sociálních věcí Janou Maláčovou a ostatními aktéry v sociálních službách. Hlavními body byl zákon o sociálních službách a odměny pro zaměstnance v sociálních službách. Zúčastnily se předsedkyně OS Dagmar Žitníková a místopředsedkyně Jana Hnyková.

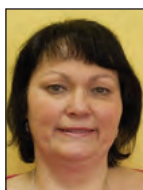
* Příprava výroční zprávy OSZSP ČR a její připomínkování vedením svazu.

18. května

* V nemocnici v Rokycanech se konalo kolektivního vyjednávání, za odborový svaz se zúčastnila vedoucí sociálního a právního oddělení Ing. Ivana Břeňková.

19. května

* Na Ministerstvu zdravotnictví jednal tripartitní pracovní tým pro zdravotnictví. Hlavními body byly odměny pro zdravotnické pracovníky, informace o financování nemocnic ve vazbě na situaci s COVID-19, dostupnosti ochranných pomůcek a přehled právních předpisů Ministerstva zdravotnictví v legislativním procesu.

Když se u nás v republice začátkem března rozšířil koronavirus COVID-19, nikdo si neuměl představit, co to všechno bude znamenat. Ani my, pracující v teplických lázních, jsme na nadcházející krizovou situaci nebyli připraveni. Nejdříve byly na základě vládního nařízení zrušeny služby, které lázně poskytují – kavárny, bary, prodejny oplatek a upomínkových předmětů. Další vládní nařízení znamenalo uzavření bazénů a saun. Pomyslným posledním hřebíčkem do rakve bylo rozhodnutí vlády, znamenající ukončení příjmu nových klientů ke komplexním lázeňským léčením, které přišlo ze dne na den.

Všechna vládní nařízení ve své podstatě znamenala nemožnost poskytování všech produktů pro veřejnost a uzavření lázní, protože lázně jsou závislé na klientech. Právě klienti představují pro pracovníky v lázeňství alfu i omegu. Bez nich se opravdu nedá pracovat. U nás v teplických lázních byly proto uzavřeny všechny lázeňské domy včetně dependance. Tak jsme se během velice krátké doby ocitli v krizové situaci, kdy pro nás zaměstnavatel neměl práci a současně se ocitl ve vážných finančních problémech.

Za této situace se hledalo řešení. Následovala řada porad a jednání. Naše odborová organizace úzce spolupracovala s vedením, snažili jsme se nenadálou situaci řešit. Musím konstatovat, že to bylo velice obtížné, mnohdy stresující a psychiku všech zúčastněných zcela vyčerpávající.

V této neutěšené době jsem řešila zápis do veřejného rejstříku, týkající se změn ve výboru naší

organizace. Nekonečná řada připomínek a zpětná vracení zasláného ze strany krajského soudu se v této vypjaté době jevila jako zcela neadekvátní. Tady bych chtěla vyjádřit poděkování Vladimíru Andrejchovi, regionálnímu manažerovi, který mi byl v mnohém nápomocen.

Bohužel ani vládní program Antivirus, který zaměstnavatel čerpal, nemohl stačit pro všechny zaměstnance lázní, naše kolegy a kolegyně. Společnost Lázně Teplice musela regulovat počet zaměstnanců a některé propustit. O práci tak přišla bezmála polovina zaměstnanců. Těm bylo přislíbeno, že až budou mít lázně dostatek klientů a budou potřebovat zaměstnance, že se budou moci vrátit. Po vzájemné dohodě došlo k úpravě kolektivní smlouvy, a po odeznění problémů bude upravena do původní podoby.

Po celou dobu jsem se v emočně vypjaté atmosféře snažila členům odborové organizace pomáhat při řešení všech jejich záležitostí. Nejdříve jsem posky-

tovala pomoc a podporu na pracovišti, a poté, co jsme zůstali doma, tak telefonicky. Hovorů bylo opravdu hodně a vzhledem k nastalé situaci se bohužel nejednalo o příjemné záležitosti. V případě potřeby jsem právní záležitosti konzultovala s pojišťovnou D.A.S., kde mi poradili.

Začátkem května přišlo pozvolné odeznívání krize a velmi pomalý rozjezd. Ze všech lázeňských domů bylo možné postupně otevřít dva, které jsou provozovány s mnoha omezeními, zejména bez lázeňských bazénů. V současné době pracujeme ve velmi odlišném režimu. V době psaní tohoto příspěvku může být na pokoji pouze jeden klient, což zvedá režijní náklady. Doufáme proto, že tento režim bude pouze dočasný.

Tato situace se samozřejmě projevila i v naší odborové organizaci, podstatně jsme se zmenšili. A zde je před jednotlivými členy odborů velký úkol – opět přilákat do našich řad nové členy, posílit organizaci a mít tak dostatečnou základnu pro další kolektivní vyjednávání.

Velmi bych si přála, aby se podobná situace již neopakovala. Jaký bude další vývoj v souvislosti s koronavirem, je však zatím ve hvězdách.

**Alena LANGFELLNEROVÁ,
ZO OSZSP ČR**

**Lázně Teplice v Čechách,
langfellnerova@lazneteplice.cz**

Doba před, po a s COVIDEM-19

Milí čtenáři, nebudu vás unavovat výčty, stezky, kritikou. Domnívám se, že ve veřejných i neveřejných médiích je tohoto tématu tolik, že "otevřeme skříň a je tam COVID-19". Ale vážně. Bylo hodně díky, byly slzy, bolest, radost. To vše i v krizových situacích, a hlavně v nich, k životu patří.

Mnozí čekali, čekáte, že nejen naše společnost byla na něco upozorněna, že bychom si měli něco uvědomit. Věřím, že snad ano. Kdo ví?

Je možné, že se časem vše, bohužel, bohudík, vrátí do stejných kolejí. Mnozí mne znáte. Křesťanského ducha hlásám stále, i když jsem ekumenická a v podstatě nemám nic proti ateistům. Ti první si uvědomují, že Bůh může nebo nemůže existovat. Víra je dar. Možná jsem idealista, ale

proč by společnost nemohla být založena na víře, naději a lásce? Je mi úplně jedno, kdo mne odsoudí či se nad tímto názorem usměje.

Během uplynulého období se mi nelíbilo, a nejen mně, že se s kritikou ministrů a vlády a mnohých jejich opatření, nařízení a kroků často roztrhl pytel. Zažili jsme dříve podobné období? NE! A nemohu říci, že vláda prohrála bitvu. Ano také nemohu tvrdit, že vše bylo naprosto ideální. Nebylo.

Zajímalo by mne ale, co by dělali všichni ti kritici, kdyby byli na místech vládních představitelů.

Moje heslo, a nejen v době krize, je staré mušketýrské: Jeden za všechny a všichni za jednoho. Je pravdou, že mušketýři byli jen čtyři a nás je více, na druhé straně jejich ideály: odvaha, rozhodnost, pomoc druhým a ochrana království, by nám cizí být neměly, i když máme republiku.

Přeji všem pěkné dny a hodně sil i zdraví.

**MVDr. Zuzana BARTOŠOVÁ,
předsedkyně MO OSZSP ČR**

**KHS Olomouckého kraje
a členka výboru sekce
pracovníků hygienické služby OS,
zuzana.bartosova@pv.khsolc.cz**

Úvahy nejen pro záchranku

V tomto pandemickém bezčasi nás potěšil dopis Asociace zdravotnických záchranných služeb ČR zaslaný ministru zdravotnictví Adamu Vojtěchovi a požadující prostředky na odměny pro záchranáře. Budme rádi, že v tom nejsme sami. Ano, jde i o peníze! Náš odborový svaz na vládě požaduje prostředky pro mimořádné příplatky zdravotníků v době pandemie, zároveň pro navýšení výjezdových příplatků pro záchranáře (a doporučili bychom nezapomínat na naše mzdové požadavky z let minulých, které zůstaly oslyšeny).

Něco slov za naši organizaci.

JE potěšující, že:

Odbory nadále žádají finanční prostředky k navýšení výjezdových příplatků pro posádky zdravotnické záchranné služby.

Odbory nadále žádají, aby odměny dostali nejenom pracovníci na COVID jednotkách, ale i ti, kteří pracují na příjmových ambulancích, v první linii a na ostatních odděleních. Podle odborů by tyto příplatky měly být odstupňované mírou rizika a nemají je dostat jen někteří. "Navrhli jsme vše realizovat formou mimořádného opatření. Peníze na odměny by šly formou dotačního řízení - stejně jako před pár lety zvláštní příplatky pro sestry na nočních směnách," popsala Dagmar Žitníková.

Asociace zdravotnických záchranných služeb ČR vyzvala ministra k uvolnění finančních prostředků na odměny pro zdravotnické záchranáře.

O zvláštní příplatky žádá ministra Adama Vojtěcha i Asociace českých a moravských nemocnic.

Asociace krajů ČR požádala vládu o navýšení finančních prostředků pro zdravotnická zařízení, včetně záchranky i nemocnic, a k žádosti se přidal i Středočeský kraj.

Vláda ústy premiéra nejen, že nám poděkovala, ale přislíbila navýšení peněz jdoucích do zdravotnictví.

Premiér Andrej Babiš veřejně a opakovaně poděkoval zdravotníkům za jejich práci, zvláště v krizové situaci. K tomu přidal poučení, jak pandemie ukázala důležitost kvalitně fungujícího zdravotnictví postaveného na spokojenosti všech zdravotníků, která se neobejde bez spravedlivé odměny za jejich práci.

NENÍ potěšující, že:

Zdravotnictví České republiky je chronicky podfinancované

částkou necelých 7 % hrubého domácího produktu. Tento stav trvá již mnoho volebních období a příspěvky státu do zdravotního pojištění za státní pojištěnce jsou neuvěřitelně nízké.

Zdravotní pojišťovny i v době hubených financí pro zdravotnictví jsou přese všechno schopné zadržovat na svých účtech desítky miliard korun i za

cenu z praktického pohledu nepochopitelného rušení akutních lůžek a kritizování občanů, že příliš často chodí k lékařům.

Mnoho zdravotníků propadlo skepsi především ze zkušeností, když sliby o navýšení platů a mezd naše vlády opakovaně porušily, spoléhající při tom kromě jiného na lékaře a zdravotníky z levného východu. Slibované navýšení platů o 10 % před rokem či před dvěma lety? Kdeže ty loňské sněhy jsou?

Mnozí experti bohužel nadále nechápou, že zdravotnictví potřebuje fungovat s určitými rezervami, a nikoliv na doraz, kdy i běžné sezónní výkyvy znamenají, že není kam uložit pacienta a jede se na nedůstojné přistýlky apod.

Jako zdravotní sestra a ještě k tomu ze sociálky jsem byla v menšině

Je to opravdu neuvěřitelně dlouhá doba, dnes už historie... Pokusím se zavzpomínat, i když mnohé detaily byly překryty nejen 16 lety mého působení na svazu, ale i dalšími uplynulými léty. Revoluční období v listopadu a prosinci 1989 jsem strávila nejen na Václavském náměstí, ale jako zdravotní sestra působící v sociálních službách jsem vyhledávala shromáždění zdravotníků v pražských nemocnicích. Jednak jsem vždy pociťovala nutnost propojení obou resortů zejména v ústavní péči, jednak mi bylo jasné, že ve formování nových odborů jako samostatný resort nemáme šanci.

Byla jsem delegována na zakládající sjezd svolaný převážně zdravotníky, kde jsem poukázala na četné problémy pracovníků v sociálních službách. Jak už to bývá, kdo na sebe upozorní v diskuzi, má šanci být do budoucího odborového orgánu zvolen. Tak se také stalo, mezi převážně lékaři jako zdravotní sestra a ještě k tomu ze sociálky jsem byla v menšině.

Přesto jsme usilovně začali pracovat. Museli jsme překonávat nedůvěru a přesvědčovat naše členy, že naše kroky nevedou ke zneužití důvěry. Pamatuji si na nekonečné diskuze nad názvem svazu, nad dokumenty pro fungování nových orgánů svazu. Předsedou svazu byl zvolen MUDr. Ivan Cuna, který však byl brzy odvolán, novým předsedou byl zvolen RNDr. Jiří Schlanger, místopředsedou byl zvolen MVDr. Bohumil Volf. Druhou místopředsedkyní jsem byla později zvolena já – zejména vzhledem k mé profesi a znalosti problematiky sociální péče.

Po odchodu dr. Volfa, který

vyhrál výběrové řízení na pozici, ve které byl v budoucnu velmi úspěšný, byl na jeho místo zvolen Milan Zaoral. V tomto složení jsme působili ve svazu dlouhá léta.

Byla to léta usilovné práce, byli jsme vedeni i hlídání výkonnou i dozorčí radou. Aktivně pracovaly sekce řešící specifickou problematiku. Ze své práce jsme se rovněž zpo-

JE nadějně, že:

Pandemie všem vnímavým ukázala, že čeští občané se v těžkých chvílích na své lékaře a ostatní zdravotníky mohou spolehnout.

Pandemie všem vnímavým rovněž ukazuje, že kvalitní a dostupné zdravotnictví není zadarmo a je třeba co nejdříve sanovat celý systém výrazným navýšením plateb za státní pojištěnce.

Pandemie všem vnímavým ukázala nezbytnost řešení katastrofálního nedostatku lékařů a sester v akutní lůžkové a přednemocniční neodkladné péči.

PS: Snad si to všichni všechno uvědomíme. Česká republika by měla být dobrou zemí.

**MUDr. Jiří HAVLOVIC,
předseda ZO OSZSP ČR
Zdravotnická záchranná
služba Středočeského kraje**

**30 let
jsme spolu**

vidali delegátům následujících sjezdů.

Přes naši usilovnou snahu obhájit jednotu svazu se díky osobním ambicím vytvořily konkurenční odborové svazy Lékařský odborový klub a Unie sester, které nám logicky na některých pracovištích přebraly naše členy.

Přesto převážně množství práce zejména v legislativní oblasti, jednání s ministerstvy i na pracovištích odvedl náš svaz.

Nesmím opomenout spolehlivé zázemí aparátu svazu, zejména právníků. Není zřejmě možné vzpomenout na všechny aktivity během těch 16 let mého působení, vždy jsem se snažila využít každé příležitosti v úsilí o zlepšení podmínek členů, specificky sester a dalších nelékařských povolání i pracovníků v sociálních službách.

Jsem ráda, že štafetu po nás převzali další, kteří si dodnes velice zdatně vedou v podmínkách, které jsou odlišné, ale neméně náročné.

A tak i v důchodu držím svazu, tím myslím všem členům i jejich zástupcům, palce.

Jana DVOŘÁKOVÁ

Jak je to se zvláštními odměnami pro záchranáře

Vzhledem k tomu, že se na odborový svaz stále častěji obrací záchranáři s dotazy, jak to je s jejich zvláštními odměnami, proto přinášíme následující informace: Vláda na svém zasedání dne 7. května schválila „Návrh na jednorázovou odměnu určenou pro zdravotnické pracovníky 14 poskytovatelů zdravotnické záchranné služby“, za což jí děkujeme. Návrh spočívá v navýšení disponibilního objemu finančních prostředků na odměny zdravotnických pracovníků 14 poskytovatelů zdravotnické záchranné služby o 1 124 495 568 Kč a v navýšení disponibilního objemu finančních prostředků na krytí nezbytných výdajů spojených s vytvořením a provozem mobilních odběrových týmů o 28 000 000 Kč. Z důvodové zprávy je zřetelný účel a rozdělení:

Jedná se o jednorázové poskytnutí finančních prostředků na navýšení disponibilního objemu finančních prostředků na odměny zdravotnických pracovníků 14 poskytovatelů zdravotnické záchranné služby ve výši 1 124 495 568 Kč, včetně povinných odvodů. Celkový objem finančních prostředků se skládá z 840 430 170 Kč určených na odměny zaměstnancům, včetně odvodů číselně celkem 1 124 495 568 Kč, a dále zahrnuje 28 000 000 Kč na pokrytí nezbytných nákladů ad hoc vytvořených mobilních odběrových týmů u 14 poskytovatelů ZZS, neboť jejich provoz, vybavení a zdravotnické výkony nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Finanční prostředky budou uvolněny z kapitoly státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa, položka Vládní rozpočtová rezerva do kapitoly 335 státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví.

Nové povinnosti

Již od 1. března 2020, tedy ještě před vyhlášením nouzového stavu, byly postupně v všech 14 poskytovatelů zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) vytvářeny mobilní odběrové týmy, složené většinou ze tří členů / zdravotnických pracovníků, kteří vyjížděli k odběrům vzorků u pacientů, u nichž bylo indikováno podezření z nákazy novým koronavirem. Všichni poskytovatelé ZZS operativně zavedli do systému svého běžného provozu speciální tým spolu s vyčleněným vozidlem a další nezbytnými prostředky (osobní ochranné prostředky, dezinfekční prostředky, speciální kontejnery na převoz infekčních vzorků apod.), aby zajistili splnění nové povinnosti odebírat biologické vzorky pacientů pro testování na nákazu koronavi-

rem přímo v domácnostech potenciálních pacientů. Hlavním cílem bylo minimalizovat případný přenos nákazy při kontaktu nemocného s dalšími osobami a zabránit tak nekontrovanému šíření infekčního onemocnění.

Činnost ZZS nelze přerušit nebo řešit pomocí home office. Občané nadále mají akutní zdravotní potíže a umírají. Výkony, nutné k záchraně života, včetně invazivních, je nutno provádět dál, bez přerušení, za zvýšeného rizika nákazy zdravotnických pracovníků a s ochrannými pomůckami, které jejich práci významně komplikují.

Stresující komunikace s veřejností

Současně s tím po celou dobu řešení epidemie COVID-19 zajišťovala všechna zdravotnická operační střediska poskytovatelů ZZS v režimu 7/24 komunikaci s veřejností, zodpovídala dotazy do doby zprovoznění společné informační linky 1212, a to vše nad rámec své vlastní činnosti, kterou zabezpečují podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů. Tato činnost byla s ohledem na stupňující se nervozitu obyvatelstva velmi psychicky náročná a stresující, přesto ji operátoři zvládali a dokázali zajistit, aby linka tísňového volání 155 nekolabovala.

Všichni zdravotničtí pracovníci po celou dobu epidemie COVID-19, včetně období nouzového stavu, zajišťovali poskytování přednemocniční neodkladné péče všem pacientům s akutními obtížemi a současně plnili úkoly základní složky integrovaného záchranného systému, podle potřeb na území kraje a pokynů hejtmana a krizového štábu kraje.

Bez personálních rezerv

Poskytovatelé ZZS nedisponují personálními rezervami a s ohledem na specifickou jejich odbornost nebylo ani možné významně využít možnosti nařízení výkonu pracovní povinnosti. Pokud tak byl záchranář nucen čerpat během epidemie ošetřování člena rodiny, znamenalo to, že jiný záchranář jej musel nahradit svojí přesčasovou prací. V případě, že se záchranář dostal do kontaktu s rizikovým pacientem a byl bezpříznakový, sloužil dál a karanténa v tomto případě (pouze) pro zdravotníky se nepoužila. Avšak i záchranáři mají své blízké, o které mají strach, a kteří mají strach o ně, jsou mezi nimi matky samoživitelky, které se starají o nedospělé děti. Mnozí záchranáři v důchodovém věku odmítli zůstat v bezpečí doma a pokračovali obětavě ve službách při zvýšených bezpečnostních opatřeních a sníženém komfortu při práci.

V souvislosti s opatřeními přijatými v rámci vládou vyhlášeného nouzového stavu (usnesení vlády č. 194/2020 ze dne 12. 3. 2020, usnesení vlády č. 396/2020 ze dne 9. 4. 2020 a usnesení vlády č. 495/2020 ze dne 30. 4. 2020) byla realizována poskytovateli ZZS ve všech krajích celá řada opatření na zajištění poskytování přednemocniční neodkladné péče, včetně spolupráce s poskytovateli domácí péče a sociálních služeb, zejména v době zvýšeného výskytu onemocnění v obytných zařízeních sociálních služeb, kdy byly zajišťovány převozy pacientů do nemocnic a poskytování zdravotní péče klientům těchto zařízení.

Zvýšené infekční riziko

Zdravotničtí pracovníci při výkonu svého povolání byli v tomto období vystaveni zvýšenému infekčnímu riziku, byli poskytovateli zdravotních služeb v první linii a jejich práce byla psychicky i fyzicky velmi náročná. Kromě toho zdravotničtí pracovníci poskytovatelů ZZS poskytují nad rámec své pracovní doby, tedy ve svém vlastním volnu, podporu na tzv. tísňové lince psychosociální podpory, která je součástí linky 1212

a funguje jako podpora pro všechny zdravotnické pracovníky v ČR. Tato linka je velmi vytížená, neboť zdravotničtí pracovníci jsou po celou dobu řešení epidemie COVID-19 vystaveni zvýšené stresové zátěži.

Současně je navrhováno částečně pokrýt náklady spojené s vytvořením ad hoc mobilních výjezdových týmů, které zajišťují odběry vzorků u pacientů v domácím prostředí. Tyto týmy byly postaveny nad rámec běžných výjezdových skupin, takže jejich provoz není hrazen ze zdravotního pojištění. Vzhledem k tomu, že týmy byly vybudovány na základě pokynu vlády ve všech krajích s 12hodinovou denní směnou, měla by se vláda podílet na krytí nákladů spojených s jejich činností.

Plnění mimořádných úkolů dál pokračuje

Plnění mimořádných úkolů v souvislosti s výskytem COVID-19 na území České republiky bude pokračovat i po skončení krizového stavu, a to do doby, než bude epidemie natolik pod kontrolou, že budou odvolána všechna mimořádná opatření nařízená Ministerstvem zdravotnictví. Z uvedeného důvodu je žádoucí, aby vláda projevila uznání pracovního nasazení zdravotnických pracovníků poskytovatelů ZZS a zabezpečila jim prostřednictvím rozpočtu Ministerstva zdravotnictví, respektive rozpočtu krajů, vyplacení jednorázové odměny pro lékaře a nelékařské pracovníky poskytovatelů ZZS v celkovém počtu zaměstnanců 7003,6 úvazku za období od 1. 3. 2020 do 31. 5. 2020 ve výši 40 tisíc Kč / měsíc a úvazek 1,0.

V současné chvíli je situace taková, že Ministerstvo zdravotnictví připravuje podklady pro Ministerstvo financí k vyplacení částek na jednotlivé kraje. Celý proces řeší Asociace zdravotnických záchranných služeb ČR.

Za odborový svaz jsme velmi rádi, že se podařilo vyřešit jak odměny pro „záchranáře“, tak odměny pro zaměstnance v sociálních službách. Stále intenzivně řešíme odměny pro zaměstnance nemocnic...

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz

Městská poliklinika Praha v čase pandemie

Po vyhlášení nouzového stavu naše Městská poliklinika Praha v prvních dnech osiřela. Pacienti zůstali doma, někteří zaměstnanci byli „na překážkách“, jiní na neplaceném volnu. Cesta od metra Spálenou ulicí byla jak z říše snů. Žádní lidé, aut málo. Naše jídelna uzavřená pro veřejnost.

V ordinacích začaly zvonit telefony a nastala éra telefonní. Vystavování e-neschopenek a e-receptů. Všichni jsme si stěžovali na otláčené uši, pacienti chtěli probrat své potíže, starosti, strach... Někde mezi telefony jsem si uvědomila svou vděčnost za tyto e-nástroje a kála se v duchu za nedůvěru v počátcích jejich používání.

Už jsem neslyšela, že někdo neumí otevřít SMS a nikdo mu nepomůže. Jedna pacientka mi vyprávěla zkušenost z Německa, kde kvůli ochraně osobních údajů

ji nemají ani e-recept, ani e-neschopenku. Se vším musí osobně k lékaři.

Naše zásoby roušek, desinfekce a rukavic vystačily na prvních pár dnů, pak začalo fungovat zásobování od magistrátu a Ministerstva a zdravotnictví. Poliklinika byla zařazena do krizového řízení hlavního města Prahy, byla pověřena distribucí ochranných prostředků pro všechna pražská zdravotnická zařízení a sociální služby mimo fakultních nemocnic. Naše jídelna byla přeměněna na sklad,

zdravotníci změnili profesi na skladníky, postupně se k nim přidali i zaměstnanci jídelny. Administrativa se stala logistickým pracovištěm. Dva poslední měsíce stojí před poliklinikou fronta lidí přicházejících pro materiál, týká se to všech zdravotnických zařízení v Praze a služeb sociální péče, kterých je přes tři tisíce. Některé dny běží výdej až do večerních hodin a také o víkendech. Toto by mělo končit 25. května.

V dubnu jsme začali provozovat odběrové místo na Výstavišti v Praze 7. Tam vypomáhají medicí a dobrovolníci z Červeného kříže. Také se tam provádějí rychlotesty na ukončení karantény. Koncem dubna byly zřízeny létající týmy, ty by měly vypomáhat v domovech důchodců v případech výpadku lékařské péče, karantény, onemocnění personálu.

Od poloviny dubna byl ukončený omezený provoz ambulancí, pacienti se pomalu vracejí. Hodně jich ještě volá, mají obavy vyjít na ulici, setkat se s někým v čekárně. Také za provozu probíhá rekonstrukce pražské záchytné stanice, která pod polikliniku spadá.

Všichni naši zaměstnanci jsou opakovaně otestováni, máme dostatek ochranných prostředků, v dubnu byly i odměny. Před Ve-

likonocemi pan ředitel osobně obešel všechna pracoviště s malým dárkem pro každého, bylo to milé. Já vím, nejsou nás stovky, jen desítky, ale kdo to máte? A v naší, nyní pouze závodní jídelně, kde pracuje velká část členů odborové organizace, prudce stoupla kvalita jídel, je to jeden ze světlých okamžiků dne pro zaměstnance, jít na oběd. Moc všem kolegům z kuchyně děkuji.

Jsem ráda, že naše poliklinika mohla pomáhat alespoň takto, nejhorší je bezmoc. Všem vám přeji pevné zdraví a hodně sil do budoucna, budeme to potřebovat.

Jaroslava CARRASCO,
předsedkyně ZO OSZSP ČR
Městská poliklinika Praha,
carrasco@seznam.cz
Foto autorka

Krásná zpráva v době pandemie

Ráda bych se podělila o velkou radost se všemi členy – čtenáři Bulletinu. Naše milá kolegyně Dominika Nejezchlebová, která pracuje na odborovém svazu na pozici svazové inspektorky bezpečnosti práce a setkávali jste se s ní v loňském roce a v prvních měsících letošního roku v krajích Pardubickém, Jihočeském a v Praze (v předchozích letech i v kraji Moravskoslezském), odešla kolem poloviny března na plánovanou mateřskou dovolenou a těšila se a připravovala společně s manželem a s nejbližší rodinou na příchod nového človíčka.

Pohlaví i vybrané jméno svého děťátka nám do poslední chvíle tajila, a tak jsme na odborovém svazu na posledním společném březnovém jednání tipovali, zda nás překvapí holčičkou nebo chlapečkem. Přiznávám, že více nás tipovalo a zřejmě i Dominice přálo holčičku. Čas plynul a blížil se plánovaný termín porodu. Nervozita u nás stoupala, zatímco Dominika zůstávala jako vždy v naprostém klidu a nad věcí, ukázala nám

i v této chvíli svoji silnou stránku. Byla jsem spojkou mezi Dominikou a všemi kolegyněmi a kolegy. Dotazy přicházely ze všech stran, zejména od starostlivých kolegyně, maminek i potenciálních maminek. Naštěstí nás miminko dlouho netrápilo. Musím přiznat, že miminko se zdá být vzorné, přesné jako hodinky, protože do předpokládaného dne porodu se nevěšlo jenom o pár minut (přesně o 21 minut).

Nejkrásnější zpráva na sebe nedala dlouho čekat a v úterý 28. dubna ve 2:38 hodin jsem se jako zřejmě jedna z prvních zaměstnanců dozvěděla, že na tento svět přišel Filípek. Hned ráno jsem poslala zprávu do světa všem kolegyním a kolegům. Přání všeho dobrého se sešlo opravdu hodně. Závěrem bych ráda za všechny naše přání mamince, tatínkovi a hlavně novoroznému Filípkovi shrnula:

Milá maminko, milý tatínku, vítejte v nové roli – v roli rodiče, kterou už Vám nikdo neodpáře. Tuto roli budete zastávat celý život. Je to krásná role, mnohdy náročná, ale v každém případě pro všechny obohacující. Přejeme Vám všem hodně zdraví, hodně štěstí, lásky, radosti, krásných společných chvil a Filíp-

kovi krásné dětství, na které bude v dospělosti rád vzpomínat. Ať má Filípek v budoucnu úspěšný a pohodový život.

Jsem moc ráda, že ať už prožíváme jakkoliv těžké období, příroda si do ničeho mluvit nenechá, nic ji nezastaví a připraví nám krásné a neopakovatelné chvíle, kdy se čas najednou zastaví, starosti zmizí a užíváme si společně radosti – v našem případě radosti z nového života. Vůbec mně nevádí, že patřím do skupiny těch, co si tipovali holčičku, a ráda se postarám o to, abychom při nejbližší příležitosti společně připili Filípkovi na pevné zdraví!

Ing. Šárka TIKOVSKÁ,
vedoucí ekonomického
a organizačního oddělení OS,
tikovska.sarka@cmkos.cz

Zdravotnická tripartita jednala o dopadu nemoci COVID-19 na zdravotnické pracovníky, nemocnice a jejich financování

V budově Ministerstva zdravotnictví se v úterý 19. května konalo jednání pracovního týmu Rady hospodářské a sociální dohody ČR pro zdravotnictví (zdravotnické tripartity) k aktuálním otázkám spojeným s dopady pandemie koronaviru. Za Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR se přímo zúčastnily předsedkyně Bc. Dagmar Žitníková a místopředsedkyně Mgr. Jana Hnyková. On-line se zúčastnil místopředseda Mgr. Lubomír Francel.

Za Lékařský odborový klub – Svaz českých lékařů se účastnil MUDr. Miloš Voleman.

Zaměstnavatele zastupovali prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR Jiří Horecký, MBA, viceprezident této unie Bc. Vladimír Kothera, MBA, předsedkyně zdravotní komise Svazu pojišťoven ČR Ing. Jiřina Musílková.

Za vládní stranu byli přítomni zástupci MPSV Mgr. Markéta Vanclová a Mgr. Jan Vrbický a zástupkyně Ministerstva financí Ing. Marie Bílková. Za Ministerstvo zdravotnictví se účastnili ministr Mgr. Adam Vojtěch, MHA, náměstci ministra Mgr. Filip Vrabel, JUDr. Radek Polícar a Ing. Helena Rögenerová a příslušní úředníci.

Jednání řídila vedoucí týmu Ing. Ivana Břeňková, vedoucí právního a sociálního oddělení odborového svazu.

Dopad pandemie na zdravotnické pracovníky

Prvním bodem jednání byl detailní přehled o dopadu pandemie na zdravotnické pracovníky, který přednesl ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.

Ke dni 16. května byla potvrzena nákaza COVID-19 u 405 sester, 303 jiných odborných pracovníků, 185 lékařů, 20 lékárníků, 17 laboratorních pracovníků ve zdravotnictví. Počet aktuálně nemocných sester je 138, 105 jiných zdravotnických pracovníků, 50 lékařů, 1 lékárník, 2 laboratorní pracovníci ve zdravotnictví. Pokud jde o sestry, jde o celkovou evidenci za všeobecné, dětské, praktické sestry a porodní asistentky. Celkem je 930 pracovníků s potvrzenou nákazou COVID-19, 296 nemocných. Nejvíce nakažených sester je v Královéhradeckém kraji, Jihomoravském a Olomouckém kraji. Lékařů je nejvíce nakaženo v Plzeňském a Zlínském kraji. Sestry jsou nakaženy nejvíce v akutní lůžkové péči, lékaři na jiné lůžkové péči.

Sanitářů je nakaženo 114, nemocných v současné době je 42, ošetřo-

vatelů je nakaženo 29, nemocných je 18. Podrobná informace bude přílohou oficiálního zápisu z jednání a bude zveřejněna na webu odborového svazu. Statistika o počtech nemocných a nakažených je u nás vedena na vysoké úrovni, což oceňují také zahraničními zástupci zaměstnavatelů a odborů, kterým je předávána. Ředitel Dušek doplnil, že bez ochoty a spolupráce nemocnic, krajských hygienických stanic a dalších organizací by nebyli schopni vypovídající statistiku vést. Podrobné informace lze čerpat na stránkách Ministerstva zdravotnictví <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>.

Zástupci odborů i zaměstnavatelů poděkovali za předložené informace a jejich kvalitní zpracování.

Ministr Adam Vojtěch ocenil práci zaměstnanců ve zdravotnictví a orgánů ochrany veřejného zdraví. Společným úsilím odborů a ministerstva se zabránilo tomu, aby se hygienické služby krátil počet systémizovaných míst a prostředků na platy o 10 %. V následujícím období se musí zvýšit ocenění práce a navýšit počet odborných pracovníků.

S dopady pandemie se potýkají nejen nemocnice, ve kterých se léčí nemocní s COVID-19, ale všechny ostatní nemocnice. Každá nemocnice se musela a musí vyrovnat s různými problémy. S nedostatkem osobních ochranných pomůcek, s nedostatkem personálu, s nejistotou financí za sníženou produkci. K těmto otázkám se pracovní tým dostal v následujících bodech.

Dopad pandemie na financování nemocnic

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch zdůraznil, že hlavní jsou finance a produkce nemocnic. Jedná se o podobě a parametrech tzv. kompenzační úhradové vyhlášky platné pro rok 2020. Pro rok 2020 byla úhradová vyhláška vydána koncem roku 2019 za zcela jiné situace, než ve které se nacházíme nyní. Podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, platí, že se

podmínky úhrad poskytované péče stanoví v dohodovacím řízení mezi zástupci zdravotních pojišťoven a poskytovateli zdravotní péče. Svola-vatelem dohodovacího řízení je Ministerstvo zdravotnictví.

Za určitých podmínek ministerstvo vydá do 31. října úhradovou vyhlášku, ve které jsou stanoveny hodnoty bodu, výše úhrad hrazených služeb, výše záloh na úhradu hrazených služeb a regulační omezení na následující kalendářní rok.

Podle právních předpisů může ministerstvo vydat pro jeden rok jednu úhradovou vyhlášku. Podle současné úhradové vyhlášky by nemocnice, které neplní plán produkce, musely vracet miliony korun. Musely by je vracet, protože od zdravotních pojišťoven jsou v současné době na jejich účty posílány zálohy za péči, kterou ale nemocnice neposkytují. Musí se vydat další, a to kompenzační, úhradová vyhláška, která zajistí, aby nemocnice finance vracet nemusely. Aby se mohla vydat další úhradová vyhláška pro rok 2020, musí se změnit zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

Úhradovou vyhláškou by mělo dojít ke kompenzaci fixních nákladů spojených s odůvodněným výpadkem produkce, která nebude vykázána do konce roku. Mělo by dojít k motivaci ke zvýšení chybějící produkce a měla by být nastavena bonifikace nad rámec základních úhrad za péči o COVID-19 pozitivní pacienty. Celkově by mělo jít do zdravotnictví v letošním roce 373 mld. Kč.

U nemocnic půjde zejména o snížení produkčního limitu na předpokládaných 80 % pro dosažení maximální úhrady. Pokud bude limit upraven na 80 % a nemocnice dosáhnou vyšší produkci, obdrží bonifikaci. Dále dojde k úpravě regulačních omezení na léčiva, zdravotnické prostředky a vyžádanou péči.

U ambulantních segmentů bude přehodnocen úhradový mechanismus regulace na unikátního pojištěnce, jelikož se předpokládá, že neustále čerpají zdravotní péči zejména nákladní chroničtí pacienti a ostatní méně nákladní pacienti budou spíše odkládat čerpání péče. U některých ambulantních odborností, kde je nereálné do konce roku vykázat plánovanou produkci, bude navýšena hodnota bodu nebo úhrada za ošetřovací den.

Ministerstvo bude navyšovat úhrady také pro lůžkování.

Zástupci odborů souhlasili s vydáním kompenzační vyhlášky jako nutným krokem ke stabilizaci zdravotnictví. V podkladových materiálech však postrádali upřesnění, jak budou do nemocnic předány zvýšené finance za státní pojištěnce. Chyběly informace o rozsahu snížené produkce nemocnic a také upřesnění, jak budou v kompenzační vyhlášce řešeny finance na odměny zdravotnických pracovníků v sociálních službách. Jako zásadní byla položena otázka, jak bude zabezpečena částka ke krytí odměn zdravotnických pracovníků v sociálních službách. Pro zaměstnance v sociálních službách je schválen dotační program MPSV, kterým budou zajištěny odměny všem zaměstnancům sociálních služeb, kromě zdravotnických pracovníků. Pro odbory je nepřijatelné, aby zaměstnanci v sociálních službách byli takto nesystémově rozděleni. Ministerstvo připravuje parametry v úhradové vyhlášce, aby připravilo finanční podmínky pro odměny zdravotnických pracovníků v sociálních službách. Osobně nechápu, proč, když zaměstnavatelé budou požadovat dotaci pro ukazatel o počtech zdravotnických pracovníků. Tyto počty by Ministerstvo práce a sociálních věcí předalo úředníkům

pokračování na straně 10

Zdravotnická tripartita jednala o dopadu nemoci COVID-19 na zdravotnické pracovníky, nemocnice a jejich financování

pokračování ze strany 9

Ministerstva zdravotnictví. Uvidíme, jak si s tím úřady poradí.

Na jednání jsme dostali informace, že by se mohlo podařit, aby finance do sociálních služeb dorazily koncem srpna, a to jak z dotace MPSV, tak z úhrad zdravotních pojišťoven.

Financování zdravotní péče v roce 2021

V současné době již probíhá dohodovací řízení, kde se domlouvá nastavení nových podmínek úhrady zdravotní péče v roce 2021. Úhradová vyhláška se musí vydat do 31. října.

Odbory dlouhodobě požadují zvýšení platby státu za tzv. státní pojištění. Připomeňme kampaň Krizového štábu 9 proti kolapsu zdravotnictví za 9 % z HDP do zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví předložilo návrh novely právního předpisu, kterým se o něco navýšovala platba za státní pojištění. Odborový svaz k návrhu předložil nesouhlasné stanovisko, protože částka navržená ministerstvem byla nedostačující, nezohledňovala ani zdaleka začínající pandemii koronaviru.

Poté, co se musel řešit stav nemocnic, personálu a osobních ochranných pomůcek, rozhodla vláda o navýšení platby za státní pojištění od 1. 6. o 500 Kč a od 1. 1. 2021 o další 200 Kč za státní pojištění. Do veřejného zdravotního pojištění by mohlo dojít v letošním roce navíc 20 mld. Kč a v roce 2021 dalších 30 mld. Kč.

V době pandemie koronaviru se rozhodlo Ministerstvo zdravotnictví k nutnému kroku, k oddlužení nemocnic, kterých je zřizovatelem. Projekt oddlužení státních nemocnic schválila vláda. Celkové oddlužení bylo schváleno ve výši cca 6,6 mld. Kč. Finanční prostředky budou nemocnicím poskytnuty formou příspěvku zřizovatele z rozpočtu kapitoly Ministerstva zdravotnictví, která je o tuto částku posílena.

Provedení oddlužení je z pohledu Ministerstva zdravotnictví zásadním předpokladem pro budoucí vyrovnané hospodaření těchto nemocnic, k zajištění vysoce kvalitní péče, a to v prostředí a za podmínek, které budou kvalitě poskytované zdravotní péče odpovídat.

Zaměstnavatelé i odbory vidí jako velmi nedostatečné sdělení ministerstva, že budou tyto nemocnice podrobeny v budoucnosti zvýšenému dohledu a přísnějšímu reportingu dalších přijatých opatření ke stabilizaci hospodaření.

Zaměstnavatelé požadují přehled financí, které byly poskytnuty na oddlužení státních nemocnic za předchozích 10 let, včetně informace o hospodaření.

Odbory také požadují informace o vývoji dluhu, jeho zdůvodnění a sdělení, jak se bude hospodaření státních nemocnic kontrolovat a vyhodnocovat.

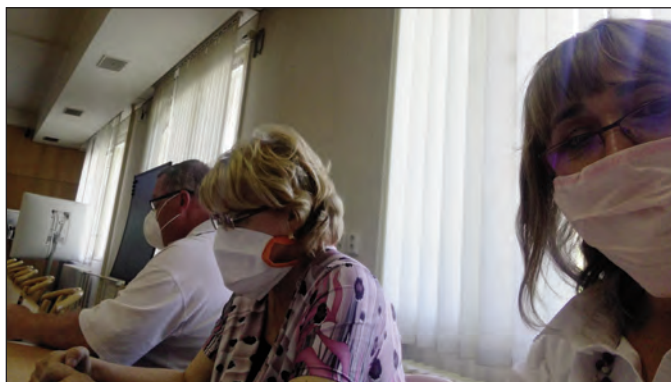
Odměny zaměstnancům ve zdravotnictví za práci při pandemii

Dostatek financí, vydání nové kompenzační úhradové vyhlášky a pozitivní přístup zřizovatelů a zaměstnavatelů jsou nutné k výplatě odměn zaměstnancům ve zdravotnictví za práci v době pandemie koronaviru. Z předloženého materiálu vyplývá, že Ministerstvo zdravotnictví opakovaně diskutuje s různými zástupci zdravotnické veřejnosti, zástupci profesních komor nebo asociací, se zástupci jednotlivých segmentů poskytovatelů zdravotních služeb i zástupci odborů o problematice ocenění práce zdravotnických pracovníků, kteří se podílejí na zvládnutí současné epidemie nemoci COVID-19.

Přímo řízeným nemocnicím, které bojují s epidemií nemoci COVID-19, vydal ministr zdravotnictví pokyn k mimořádnému odměnění exponovaných pracovníků, a to v rozsahu 100 Kč až 500 Kč za hodinu práce s COVID pacienty, podle míry zátěže. Jako forma odměny byla stanovena mimořádná odměna. Vyšší odměna (až do výše 1500 Kč za hodinu) přísluší pracovníkům odborných týmů.

Ministerstvo zdravotnictví dlouhodobě zastává postoj, že odměňování pracovníků je v gesci jednotlivých managementů nemocnic a zásadním posláním Ministerstva zdravotnictví v této oblasti je především zajištění dostatku finančních zdrojů pocházejících z úhrad z veřejného zdravotního pojištění k zajištění spravedlivého nárůstu odměňování pro zaměstnance jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb.

Předsedkyně OS Dagmar Žitňiková informovala o předběžně vyhod-

nocením dotazníkovým šetření, zda a jak jsou odměny poskytovány. Připomněla schválené odměny pro zdravotnické pracovníky záchranných služeb a sdělila, že je nepřípustné, aby odměny nedostali zaměstnanci ve zdravotnictví.

Odbory požadují poskytnutí odměn zaměstnancům ve zdravotnictví podobně jako zaměstnancům v sociálních službách. Lze poskytnout různé formy mimořádných odměn. Ve zdravotnických zařízeních, kde je zaměstnancům poskytován plat, či mzda, je možné přiznat odměny tak jako ve státních nemocnicích, je možné uzavřít dodatky kolektivních smluv, nebo vydat vnitřní předpisy.

Odbory trvají na změně právních předpisů, aby byla odměna zajištěna všem zaměstnancům nemocnic.

Odbory požádaly o společné jednání odborníků, kteří by si vyjasnili možnosti řešení a předali si informace o tom, jak je slib premiéra a ministra na odměnu zaměstnancům v 1. linii realizován. Termín byl stanoven na 1. června.

Dostupnost osobních ochranných prostředků

První vlna pandemie není ukončena, uvolňují se sice některá opatření, ale není vyhráno a odborníci se vyjadřují s obavou o následujících vlnách. Je nutné se připravit, proto byla také jednou z posledních informací dostupnost osobních ochranných prostředků.

Ministerstvo zdravotnictví realizuje od začátku března nákupy osobních ochranných prostředků a dalších materiálů a přístrojů v souvislosti s krizovou situací okolo rozšíření nákazy COVID-19. Paralelně od počátku nakupuje jak od výrobců usazených v ČR, tak i ze zahraničí. V předložené informaci byl přehled zajištěných ochranných prostředků, ale z časové tísně bod nebyl projednán a účastníci pracovního týmu se

k němu vrátí na následujících jednáních.

Ministr zdravotnictví sdělil, že jsou nyní zásoby připraveny do konce června. Ministerstvo připraví metodiku, kolik jakého druhu ochranných osobních potřeb je třeba.

Odbory vznesly dotaz, jak měla zdravotnická zařízení zajištěny ochranné pomůcky a z jakých zdrojů to bylo hrazeno. Hradily si nemocnice, nebo byl vše hrazeno ze státních rozpočtů?

Připravované změny právních předpisů

Ministerstvo zdravotnictví předložilo podklad o připravovaných změnách právních předpisů. Legislativní činnost Ministerstva zdravotnictví byla aktuálně nejvíce zasažena probíhající pandemií, jejíž dopady bylo nutno kompenzovat řadou akutních legislativních i nelegislativních opatření.

Odbory budou požadovat, aby byly všechny návrhy změn a úprav projednány v řádných termínech. Současně nesouhlasí s tím, aby právní předpisy obsahovaly i změny, které jsou mimo schválené programové prohlášení vlády a koaliční smlouvy. Například v materiálu ministerstva byl uveden zásadní záměr na změny systému veřejného zdravotního pojištění, vznik kanceláře zdravotních pojišťoven, na zvýšení spoluúčasti pacientů, tvorbu nadstandardu, změny v osobním rozsahu pojištění.

Jednání zdravotnické tripartity bylo ukončeno s tím, že je nutné připravit se na další vlny pandemií. Zástupci odborů a ministerstva se sejdou ke sjednocení návrhů na poskytnutí odměn zaměstnancům, kteří pracovali a pracují v 1. linii.

Ing. Ivana BŘEŇKOVÁ,
vedoucí právního
a sociálního oddělení OS,
brenkova.ivana@cmkos.cz

Foto Jana Hnyková

Tripartita jednala o rozšíření tzv. programu Antivirus a o zvýšení zvláštních příplatků

V pondělí 25. května se formou videokonference uskutečnila 152. plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tripartity). Obsahem jednání byly dva hlavní body. V prvním sociální partneři hodnotili aktuálně přijímaná opatření v souvislosti s dopady koronavirové krize. Základem byl podkladový materiál Ministerstva práce a sociálních věcí, ve kterém bylo navrženo rozšíření tzv. programu Antivirus. Návrh předložila ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová a je předmětem jednání vlády a následně Poslanecké sněmovny.

Brífink po jednání tripartity v pondělí 25. května 2020

Citace z materiálu z důvodové zprávy:

V souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeným novým koronavirem SARS-CoV-2 byla realizována řada omezujících opatření, která mají a nadále budou mít negativní dopad na velký počet podnikatelských subjektů, zejména došlo k omezení nebo zastavení provozu a obchodní činnosti velkého počtu těchto subjektů. Došlo také k velkým změnám v chování spotřebitelů a ani po obnově činnosti se ekonomická situace mnoha podnikatelských subjektů dostatečně nezlepšuje.

U mnoha zaměstnavatelů došlo k tak výraznému propadu tržeb, že se dostávají se do problémů nejen s likviditou, ale i s pokrytím svých nákladů. Doposud již bylo schváleno několik vládních opatření, jejichž cílem je likviditu a ekonomickou situaci postižených subjektů podpořit. Jako první účinný nástroj byl aplikován program refundace náhrad mezd vyplácených zaměstnavateli za zaměstnance zaměstnancům v pracovním poměru, u kterých byla uplatněna překážka v práci na straně zaměstnavatele podle § 207 až 209 ZP zákoníku práce nebo z důvodu karantény podle § 192 téhož zákona. Ne pro všechny zaměstnavatele je však program úhrady nákladů v souvislosti s překážkou v práci vhodný. Pro menší zaměstnavatele

je obtížné při využití institutu překážky v práci zajistit zastupitelnost ve specializovaných činnostech.

Pro opětovný rozjezd činností zaměstnavatelů je zpravidla také potřebná stálá přítomnost zaměstnanců na pracovišti. Současná ekonomická situace bude mít negativní vliv na zaměstnanost. Aby byl tento vliv co nejmenší, je proto nutné přijmout i opatření na podporu udržení zaměstnanců v pracovní aktivitě a tím maximálně omezit potřebu propouštění zaměstnanců.

Z důvodu výše uvedené situace zaměstnavatelů se navrhuje podpořit zaměstnavatele univerzálním nástrojem, kterým je prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného zaměstnavatelem za zaměstnance v pracovním poměru. V období obnovování činnosti podnikatelských subjektů je vhodnější, aby opatření podpory nebylo plošně vázáno na podmínky, že zaměstnanci nevykonávali či nemohli vykonávat práci. Předloženým zákonem se navrhuje zaměstnavateli jako poplatníkovi prominout placení pojistného za měsíce červen, červenec a srpen 2020. Podmínky nároku na toto prominutí jsou nastaveny tak, aby se zaměstnavatelé snažili zachovat zaměstnanost u svých zaměstnanců.

Z důvodu co nejrychlejšího efektu podpory i z důvodu právní jistoty nároku na ně se podmínky nároku na

prominutí pojistného v daném kalendářním měsíci budou posuzovat v každém měsíci zvlášť. Základní podmínkou pro tuto pomoc zaměstnavatelům je, že zaměstnavatel výrazně nesnížil v tomto ekonomicky nepříznivém období zaměstnanost a zároveň nesnížil objem mezd poskytovaných svým zaměstnancům (ne o více než 10 % oproti stavu v únoru 2020). Podporuje se tím zachování zaměstnanosti na začátku období po uvolnění striktních opatření proti šíření nákazy novým koronavirem“.

Materiál uvedl premiér Andrej Babiš, který vyzval přítomné k diskusi. Nutno sdělit, že debata byla obsáhlá a sociální partneři nebyli spokojeni ani na jedné straně.

Zaměstnavatelé požadovali materiál rozšířit o možnost čerpání pro velké firmy.

Odbory poukázaly na nesystémovost opatření, kdy pomoc bude plošná a neplacení pojistného ohrozí důchodový systém.

Na objemu pomoci se neshodli ani vládní ministři. Ministryně Jana Maláčová upřesňovala důvody podpory, ministryně financí Alena Schillerová návrh posuzovala jako nesystémový. Premiér v nadsázce sdělil, že strany si vyměnily role. Zaměstnavatelé a ČSSD prosazují levicová řešení a odbory se spolu s ANO staví na stranu liberálnějšího postupu.

Závěr je ten, že materiál projedná vláda a na základě dalších analýz, které má připravené MPSV, rozhodne.

Předsdkyně OS Dagmar Žitníková ocenila přístup vlády k podpoře firem a dalších pandemií postižených subjektů a osob. Poděkovala vládě také za podporu poskytovatelů sociálních služeb a za zvýšení plateb za státní pojištění. Dodala, že finance za zvýšené platby státu za jeho pojištění je ovšem potřeba dostat k poskytovatelům zdravotní péče. Sdělila, že je nezbytně nutné přes kompenzační vyhlášku podpořit jednotlivé segmenty, kdy výpadky příjmů za odloženou zdravotní péči ohrožují například fungování lánů, léčeben pro dlouhodobě nemocné a část nemocnic. Je třeba řešit také zvýšené náklady domácí péče a hospiců, které se v domácím prostředí postaraly o část pacientů.

Připomněla, že základem zvládnutí pandemie byla obětavá práce zaměstnanců ve zdravotnictví a so-

ciálních službách. V kontextu toho ocenila přístup vlády, zvláště ministryně Jany Maláčové, k zaměstnancům sociálních služeb. Ocenila také rozhodnutí vlády finančně odměnit zdravotnické pracovníky zdravotnických záchranných služeb.

Ve druhém bodě se sociální partneři zabývali návrhem Asociace samostatných odborů ČR na zvýšení zvláštních příplatků, který zpracovalo MPSV.

Návrh uvedl náměstek ministryně Petr Hůrka, který sdělil, že MPSV souhlasí s názorem, že zvláštní příplatek je potřeba valorizovat a navrhuje valorizaci ve dvou variantách: zvýšení o 25 %, nebo zvýšení o 50 % jednotlivých příplatků a rozpětí.

Na vystoupení reagoval předseda Asociace samostatných odborů Bohumír Dufek, který sdělil, že návrh je neakceptovatelný a navýšení v přepočtu na hodiny představuje haléřové položky.

Ministryně Jana Maláčová uvedla, že by také chtěla vyšší nárůsty, ale v procentech se jedná o nejvyšší zvýšení za dobu fungování příplatků.

Předseda ČMKOS Josef Středula navrhl, aby se sociální partneři ke zvláštním příplatkům vrátili na příštím jednání.

Premiér Andrej Babiš bod přerušil do příštího jednání pléna tripartity.

Ke slovu se posléze dostala také předsdkyně OS Dagmar Žitníková, která se vrátila k návrhu na zvláštní příplatky / odměny pro zaměstnance nemocnic, jak je předložily odbory. Sdělila, že příplatky je nutné řešit systémově a že v současné době systémové řešení chybí. U zvláštních odměn nepostupovaly systémově ani fakultní nemocnice, každá za stejnou práci odhodnotila zaměstnance jinak, jinou výší. Odbory zaslaly do nemocnic dotazníky a ty prokázaly, že v polovině nemocnic žádné odměny nikdo neobdržel.

Předsdkyně Žitníková proto apelovala na premiéra, aby hledal koncepční řešení.

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz

Foto archiv vlády

Až 45 tisíc korun za práci v I. linii

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR spolu s LOK-SČL vyzval ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha opakovaně (3x), aby zajistil vyplácení mimořádných příplatků zaměstnancům ve zdravotnictví za jejich zvýšené pracovní nasazení v období pandemie COVID-19.

Chci připomenout, že již 9. dubna jsme zaslali dopis premiérovi, ve kterém ho žádáme, aby zaměstnanci, kteří se podíleli na zajištění zdravotní a sociální péče, obdrželi zvláštní příplatky. Dopis obdržel, se žádostí o podporu příplatků, také ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a pro sociální služby ministryně Jana Maláčová. Naše žádost o určení zvláštních příplatků/odměn pro zdravotníky se odvíjela jak od zhoršených pracovních podmínek, tak od toho, že zaměstnanci ve zdravotnictví byli na základě krizového zákona zařazeni mezi zaměstnance tzv. kritické infrastruktury.

Zdravotníci měli např. zakázáno čerpat dovolenou, měli odlišné podmínky pro karanténu, a hlavně nebyli v prvních dnech dostatečně chráněni osobními ochrannými pomůckami. Nedostatečná ochrana při výkonu práce zdravotnických pracovníků a pracovníků v sociálních službách v tzv. přímé péči se následně také potvrdila. Zdravotníci byli skupinou zaměstnanců, která je nejvíce nakažena

virem COVID-19. Po zásobení ochrannými pomůckami zase nastoupila jiná zvýšená zátěž. Používání ochranných obleků, respirátorů a dalších pomůcek prací zdravotníků v péči o pacienty velmi ztížilo. Zátěž byla opravdu maximální.

V pohodě ovšem nebyli v době pandemie ani další zaměstnanci. Rizika nákazy a setkání se s infekcí v nemocnicích a zařízeních sociálních služeb podstupovali všichni. Odbory proto ve svém návrhu chtěly, aby zvláštní ocenění za ztížené pracovní prostředí a mimořádné vypětí dostali všichni zaměstnanci. Navrhli jsme tři stupně zvláštního příplatku, a to podle škodlivosti nebo obtížnosti zátěže na pracovníky a podle rizikovitosti pracovního prostředí.

Ve zkratce, o čem je náš návrh. Zvláštní příplatek jsme rozdělili na tři skupiny. První – zvláštní příplatek pro zdravotníky, kteří ošetřovali pacienty s COVID-19, a to ve výši 45 000 Kč za měsíc. Druhý – zvláštní příplatek pro zdravotníky, kteří byli ohroženi nákazou COVID-

19, a to ve výši 30 000 Kč za měsíc. Třetí – zvláštní příplatek pro všechny ostatní zaměstnance, kteří pracují v nemocnicích a pomohli nelehkou situaci zvládnout, a to ve výši 20 000 Kč za měsíc.

Příplatky jsme navrhli vyplácet po dobu pandemie. Obdobně byly příplatky stanovené pro sociální služby, zdravotnickou záchrannou službu a hygienické stanice. Na náš návrh reagovala pouze ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová, která i na základě dohody se zaměstnavateli připravuje zvláštní dotační titul pro zaměstnance sociálních služeb.

Ze strany Ministerstva zdravotnictví jsme obdrželi reakci až dnes (18. 5.) s odkazem na zítřejší jednání pracovního týmu tripartity (19. 5.), kde jsme za odbory tento bod navrhli projednat. Je pravdou, že ministr Adam Vojtěch svým dopisem vyzval přímo řízené nemocnice, aby mimořádně odměnily zdravotníky, kteří pečovali a pečují o pacienty s COVID-19. V dopise je doporučení, aby každá nemocnice odměnila své vybrané zaměstnance v rozmezí odměny od 100 do 500 Kč/hod., a aby přihlédla ke specifické situaci jak jednotlivých pracovníků, tak konkrétní

nemocnice. A v tom je samozřejmě problém.

Finanční situace fakultních nemocnic je velmi různá, jistota úhrady zvýšených nákladů žádná, bližší parametry pro odměny nebyly nastavené a závěr je, že každá nemocnice vyplatila odměny jinak. Princip příplatků – odměn, který navrhuje odbory, je spravedlivější a vychází ze zákoníku práce. Trváme na tom, že sestra, lékař, nebo jiný pracovník, ošetřuje pacienta s COVID-19 úplně stejně na ARO v Motole, na Královských Vinohradech, na Bulovce, v Českých Budějovicích nebo v Uherském Hradišti. Stejně tak byly potenciální nákazou ohrožené sestry např. v odběrovém stanu ve kterékoliv nemocnici. Náš návrh na stanovení příplatků vychází z toho, že nelze zaměstnance diskriminovat.

Závěrem připomínám, že navrhaná odměna nedokáže nahradit zdraví, či dokonce život, ale určitě bude pro zaměstnance v tzv. I. linii alespoň důstojným oceněním jejich mimořádně náročných a rizikových práce.

Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
předsedkyně Odborového svazu
zdravotnictví a sociální péče ČR
Text byl publikovaný 20. 5. 2020
na www.ozdravotnictvi.cz

Obávám se, že určitě přijdou koronatuňely

Skutečnost, že odbory jsou pro zaměstnance zásadní, se projevuje průběžně, když ale nastane kritická situace, tak odbory pomáhají násobně. Náš odborový svaz sdružuje zaměstnance ze zdravotnictví a sociálních služeb. V době COVID-19 jde tedy o zaměstnance v první linii. Jak to vypadalo? Zdravotníci a pracovníci v sociálních službách nebyli zpočátku proti nákaze chráněni. Chyběly osobní ochranné pomůcky, metodická doporučení, situace se měnila z hodiny na hodinu. Ministerstvo zdravotnictví zvládlo mimořádná opatření ve vztahu k obyvatelům, ale nemocnice a sociální služby bohužel nezvládlo a nezvládá. Přitom náš OS opakovaně Ministerstvu zdravotnictví předsedal důležité aktuální podněty a informace z terénu. Kvůli nedostatku osobních ochranných prostředků jsme se nakonec obrátili na vicepremiéra Jana Hamáčka. Rozvoz tolik potřebných roušek, respirátorů a obleků začal fungovat až tehdy, když se do situace vložil právě on, za což mu patří poděkování.

Zavedli jsme krizovou komunikaci odborů

Začali jsme takřka 24 hodin

denně komunikovat a pomáhat. Jen pár příkladů, co se osvědčilo. Odborovým organizacím a členům jsme průběžně zasílali důležité informace a doporučené postupy e-mailovou poštou. V e-mailech jsme odpovídali na nejčastější dotazy, které jsme dostávali od našich předsedů a členů. Opakovaně jsme připomínali, že i v případě pandemie platí zákoník práce a další zákony. Odmítli jsme nebezpečnou práci bez ochranných pomůcek. Nesouhlasili jsme s 24hodinovými směny sester na ARO a na záchrankách. Řešili jsme a vyřešili právo rodičů z řad zdravotníků a pracovníků v sociálních službách na ošetřovně. Vydali jsme informaci, že nelze držet zaměstnance proti jeho vůli na pracovišti. Opakovaně jsme připomínali, že pokud je zaměstnanec v karanténě z důvodu kontaktu s pozitivním pacientem nebo spolupracovníkem, má právo na doplatek do plné mzdy nebo platu. Navrhli jsme zařadit COVID-19 mezi nemoci z povolání. Řešili jsme náhrady mezd a překážky na straně zaměstnavatele v případě lázní, kde nastaly naprosto neočekávané situace. Stále jsme připomínali zákoník – navrhli jsme razantně zvýšit

platby za státní pojištění (bylo schváleno) a požádali jsme premiéra, aby byl zaměstnancům v nemocnicích a sociálních službách přiznán za dobu mimořádného stavu zvláštní příplatek (na výsledek čekáme). Oslovili jsme hejtmány, aby zvýšili příplatky pro výjezdové skupiny zdravotnických záchranných služeb. Snažili jsme se pomáhat také konkrétně – předávali jsme odborovým organizacím kontakty na firmy, které chtěly pomáhat pracovníkům v první linii.

Snižili jsme odvody organizacím za členy na ošetřovně

Řešili jsme i otázky související se členstvím v odborovém svazu a s činností zaměstnanců a funkcionářů OS. Upravili jsme pravidla pro poskytování darů ze svazového Zajišťovacího fondu, snížili jsme odborovým organizacím odvody za členy na ošetřovně. Naši pracovníci a právníci byli v nepřetržité pohotovosti, řešili jsme, co bylo třeba. Kdo by měl zájem, tak více podrobných informací najde na našich webových stránkách

www.zdravotnickeodbory.cz

Co vše chtějí za pandemii schovat
Koronavirová doba ukázala mno-

hé. Na povrch vyplula jak pozitiva, tak negativa. Lidé se většinou semkli a vzájemně si pomáhají. Ale objevily se i situace, kdy šli lidé proti lidem, opět se našli ti, co umí využít a asi i zneužít cokoliv. Určitě přijdou i koronatuňely. Už teď je neuvěřitelné, co vše se dá pod pandemií schovat. Je to jako vždy, záleží na naší morálce a životních hodnotách, na našem přístupu k tomu druhému. Proto musíme další vývoj bedlivě sledovat a reagovat na vše, co ještě přijde. Nezapomínejme, že prioritou jsou pro nás lidé práce. Jsem moc ráda, že jsem součástí slušného a spolehlivého společenství, které chrání slabší. Společenství, kde je běžné a normální si navzájem pomáhat. ČMKOS a svazy současnou mimořádně těžkou situaci zvládají. Vážené kolegyně odborářky a kolegové odboráři, všem vám velmi děkuji za práci, za pomoc, podporu a přejí, ať z koronavirové zkoušky vyjdeme posílení a hlavně ať ji přečkáme ve zdraví.

Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
předsedkyně Odborového svazu
zdravotnictví a sociální péče ČR
Text byl publikovaný 14. 5. 2020
v časopise Sondy revue.

Odborová organizace z táborské nemocnice se ohrazuje proti oficiální tiskové zprávě o návštěvě premiéra Babiše

Nemocnici Tábor navštívil v pátek 22. května premiér Andrej Babiš, jeho diskuse se zaměstnanci se zúčastnila také hejtmanka Jihočeského kraje Ivana Stráská a management nemocnice. Vedení nemocnice po návštěvě vydalo tiskovou zprávu, kterou zveřejnilo na nemocničním webu (<https://www.nemta.cz/wp-content/uploads/2020/05/TZ-ken%C3%A1v%C5%A1t%C4%9Bv%C4%9B-premi%C3%A9ra-Andreje-Babi%C5%A1e-v-Nemocnice-T%C3%A1bor-a.s.-dne-22.5.2020.pdf>). Předsdkyně základní odborové organizace Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR v Nemocnici Tábor Bc. Martina Netřvalová na ni reagovala vyjádřením, v němž zdůrazňuje, že oficiální tisková zpráva neodpovídá reálnému průběhu návštěvy.

Základní odborová organizace nemocnice OSZSP ČR se již dlouhou dobu snažila pozvat premiéra vlády do táborské nemocnice. Je veliký úspěch ho dostat do nemocnice, která není přímo řízená státem. Máme ve zdravotnictví mnoho problémů, které považujeme za nutné jménem zaměstnanců obchodní společnosti Nemocnice Tábor řešit nebo alespoň o nich mluvit.

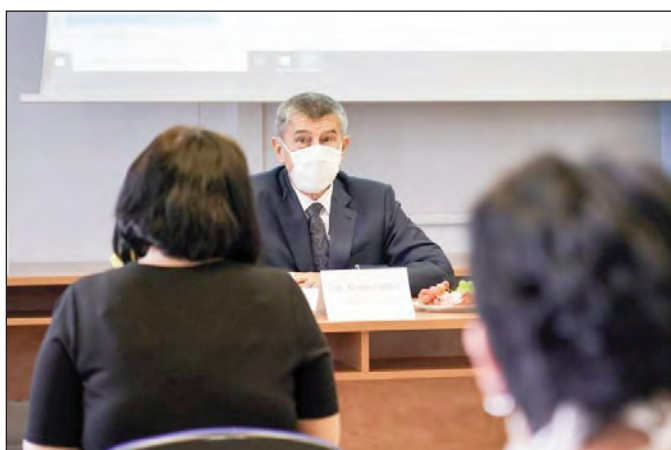
Hovořili jsme s premiérem o nutnosti změnit systém úhrad pojišťoven, které dosud platí nemocnicím, jež nemají centrovou péči, za stejné výkony mnohem méně peněz než těm, které ji mají. Diskutovali jsme o problematice špatně nastavené personální vyhlášky, která - jak jsem přímo

řekla premiérovi, dává ředitelům nemocnic možnost tvrdit, že mají personálu dostatek. Problém je v pojišťovnou nastaveném rozmezí v počtu sester na jedno oddělení, kde se z minimální hranice stal optimální počet.

Téma špatně nastaveného systému vzdělávání bylo zmíněno okrajově, u sester je problém v kompetencích, kdy ty praktické nesmějí vykonávat činnosti jako všeobecné sestry. Bylo dobře na tuto problematiku upozornit zřizovatele, protože dvě praktické sestry, postavené ve službě, nespĺňují podmínky personálního obsazení pro splnění kvalitní ošetrovatelské péče!

Na tuto problematiku navázala diskuse o tom, jak se nám zdravotníkům a nezdravotníkům v naší nemocnici žije. Oznámila jsem přítomným, že peníze nejsou vše a velká část lidí je dlouhodobě v naší nemocnici nespokojená s přístupem vedení a s hlavní sestrou. Při té příležitosti jsme předali zástupcům vedení téměř 400 zaměstnanci podepsaný otevřený dopis, který můžeme dát redakci k dispozici.

Obratem jsem já jako zástupce zaměstnanců dostala od ředitelce Ing. Houšky desky s písemnou odpovědí. Rozvinula se emotivní debata, s konkrétními příklady, ze kterých je zřejmé, jak si vedení společnosti neváží svých zaměstnanců, a to včetně středního managementu v podobě vrchních a staničních sester. Jedním z příkladů byl klíč, kterým se vedení rozhodlo ocenit zaměstnance v tzv. první linii. Myšleno tím tam, kde se vy-

tvořila pracoviště pro covid pacienty. Sestry z covidové JIP odevdaly premiéru Babišovi seznam, který ukazoval rozdílnou výši odměn, i vysoce rozdílnou mezi různými pracovišti. Poukázaly na to, že se zapomnělo na pomocný personál, který byl ve stejném pracovním prostředí, tak jako ony! Nad výši odměny se předseda vlády pozastavil a ihned se ptal hejtmanky kraje, jestli částky 1400 Kč hrubého u těchto sester myslí vážně! Celkově bylo v nemocnici odměněno 176 zaměstnanců.

Vystoupila sestra, která přes 30 let pracuje v naší nemocnici, a v souvislosti s chováním vedení a kvůli platovým podmínkám odchází pracovat do sociálních služeb, které jsou státním zařízením a zaměstnanec tam má větší jistoty.

Za odbory jsem připojila vážnou hrozbu, že po dostavění dalšího státního sociálního zařízení vedle nemocnice nastane další velký odliv sester a pomocného personálu tam. Upozornila jsem, že opravdu máme již nyní velký problém s odchodem

značného množství zkušeného personálu.

V článku, vytvořeném o návštěvě premiéra vedením nemocnice, vidím jistě zkreslení faktů a nepravdivé výroky plynoucí ze setkáání. Především se musím ohradit proti informaci o mém v poděkování vedení za možnost mít na intranetu nemocnice poskytnutý otevřený přístup k řešení otázek. Naopak jsem se k tomuto přímo před premiérem a zástupcem kraje vyjádřila, že při zkušenostech, které mají zaměstnanci i vedoucí pracovníci v oblasti otevřeného oboustranného dialogu, nevidím moc velkou účast.

Dále tím upozorňuji na fakt, že větším problémem v odměnách za covid byl ze strany zdravotníků klíč rozdělání, který se v praxi zásadně liší od toho uvedeného ředitelem nemocnice. Je to opět jedna z dalších chyb hlavní sestry, na kterou uslyšíme její častou odpověď, že se spletla?

Martina NETŘVALOVÁ,
předsdkyně ZO OSZSP ČR
Nemocnice Tábor
sestra

On-line jednání s evropskými kolegy potvrdila, že jsou v době nouze důležitá, ale osobní jednání nahradit nemohou

Všechny akce, které se měly konat v zahraničí, byly z důvodu pandemie koronaviru SARS-CoV-2 zrušeny. Evropská federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU) okamžitě hledala náhradní řešení a využití on-line systémů jednání. Některých bylo možno se účastnit, někdy vypadávalo spojení a někdy se připojit vůbec nedalo. EPSU zajímal rozsah nemoci COVID-19, dopad na zaměstnance ve veřejných službách, bezpečnost zaměstnanců, jejich ochrana a ochrana rodinných příslušníků.

Informace o stavu v České republice jsme předávali současně s odkazy na naše vládní i ministeruské internetové stránky. V on-line systému pracují všechny sektory EPSU, včetně našeho pro zdravotnictví a sociální služby (EPSU HSS), který jednal 17. dubna.

S podporou světové zdravotnické organizace (WHO) a Evropské komise (EK) byli účastníci informováni o vývoji nemoci na evropské a mezinárodní úrovni.

Na on-line setkání podal informaci John F. Ryan, zástupce Evropské komise z Generálního ředitelství SANTE, které je odpovědné za politiku EU v oblasti bezpečnosti potravin a zdraví. Informoval o tom, že zástupci EK, GR SANTE a WHO jsou ve stálém kontaktu, koordinuje se připravenost laboratoří, připravenost veřejného zdraví a reakce na ohnisko. Diskutuje se o epidemiologické situaci, hodnocení rizik, o kapacitách pro ochranu veřejného zdraví a poskytované zdravotní péče, vybavenosti a dostatku laboratoří. Bylo připomenuto, že členské státy EU jsou odpovědné za zdravotní politiky a opatření v oblasti zdraví v jednotlivých státech.

Evropská komise koordinovala reakce týkající se hospodářských dopadů ohnisku COVID-19. Proti některým se v počátku Česká republika ohradila, například proti koordinovaným nákupům a vývozům ochranných pomůcek. EK stanovila režim vývozních povolení,

kterým se zavádí požadavek, aby se vývozy osobních ochranných prostředků mimo Evropu uskutečňovaly pouze tehdy, pokud to povolí členské státy. V současné době se konají on-line setkání odborníků i mimořádné schůze Rady ministrů zdravotnictví. Zasedá Evropská komise pro reakci na mimořádné situace (ERCC), monitorují se ohniska nálezů, řeší se mechanismy EU v oblasti civilní ochrany, repatriace občanů z Číny, Íránů a občanů uvíznulých na výletních lodích.

EU řeší společné zakázky pro zajištění ochranných osobních pomůcek, a také mobilitu prostředků pro poskytování zdravotní péče.

Pro ochranu obyvatel se omezily zahraniční cesty po Evropě, ale podpořila se nákladní letecká doprava s ochrannými pomůckami a zdravotními prostředky.

EU řeší podporu výzkumu. Je vyčleněno 48,5 milionu eur na 18 projektů pro 140 výzkumných týmů ke zlepšení epidemiologie a veřejného zdraví. Musí být zajištěny rychlé diagnostické testy v místě poskytované péče, především na novou léčbu a vývoj vakcín. Předpokladem s otázkou je zahájení klinického testování vakcín do června 2020.

Konstatováno bylo, že zásadním význam má solidarita mezi členskými státy k zajištění, aby pacientům, kteří to nejvíce potřebují, byla poskytnuta léčba. Je podporován systém podpory webových konferencí pro klinické sledování pacientů s COVID-19. Lékaři konzultují další klinické lékaře v Evropě ohledně složitějších případů, výměny informací a diagnostiky.

K ochraně zdraví a životů se použijí všechny dostupné finanční prostředky. V tomto sdělení je obsažen nábor nových a udržení současných zaměstnanců ve zdravotnictví.

EU chce cestu společného zrušení omezovacích opatření, zásadní je načasování podle epidemiologických kritérií.

Za evropské odbory vystoupil tajemník EPSU pro zdravotnictví a sociální služby Luca Scarpello, který uvedl priority v době pandemie.

• Odbory podporují bezpečnou strategii opětovného otevření Evropy.

• Otvírání Evropy musí být bezpečné pro zdravotnický personál v nemocnicích vystavených ohnisku COVID-19.

• Nemocnice musí být připravené vypořádat se s možným rozšířením ohnisků.

• Musí se snížit pracovní zátěž pracovníků v první linii proti COVID-19.

• Je nutné uznat roli zdravotnického personálu v boji proti bitvě COVID-19. Potlesk je motivující, ale stačit nebude.

• Musí se zajistit tvorba dohod sociálních partnerů pro sledování bezpečnosti a ochrany zdravotnických pracovníků. V některých státech se s oficiální dialog pozastavil.

• Odbory pokračují v jednání

o nutném navýšení platů a mezd zaměstnanců ve zdravotnictví a v sociálních službách.

• Odbory budou zvyšovat požadavky na vnitrostátní úrovni, požadovat stabilizaci pro zaměstnance a perspektivu pro mladé studenty a zaměstnance přijaté během nouzového stavu.

• V příštích 5 letech bude potřeba v celé Evropě nejméně 1 000 000 nových zdravotnických pracovníků!

• Ve všech členských státech odbory budou požadovat plán připravenosti.

Ing. Ivana BŘEŇKOVÁ,
vedoucí právního
a sociálního oddělení OS,
brenkova.ivana@cmkos.cz

Foto autorka

ohlédnutí

Tento text jsem začala psát pro březnový Bulletin a chtěla jsem se v něm ohlédnout za únorovým dním. Jenže těsně před vydáním Bulletinu vývoj v republice nabral rychlý spád – 12. března byl vyhlášen nouzový stav – takže moje téma bylo najednou úplně mimo. Dnes už se situace pomalu vrací do jakéhos takéhos normálu, takže se k původnímu tématu vracím, protože jsem přesvědčená, že za několik řádků stojí.

Letošní únor byl již poosmé měsícem kampaně Sušej únor, která je výzvou pro lidi, kteří si chtějí otestovat svůj vztah k alkoholu a zjistit, jak velkou roli hraje pití v jejich životě. Zní to možná jako legrační záležitost pro toho, kdo nikdy kvůli důsledkům chlastu netrpěl – kdo měl to štěstí, že nežil s partnerem, který jako agresivní opilec zmlátí ženu i děti, který naseká dluhy a přivede rodinu do exekuce, kdo měl to štěstí, že se nepotkal na silnici s opilý řidičem zabijákem atd. atd. Výčet konkrétních variant osobních tragédií a trápení kvůli chlastu je snad nekonečný a pro ty, jichž se týká, mimořádně trýznivý.

Opravdu nejde o maličkost. Uvádí se, že za hranou rizikové konzumace je u nás 18,6 % dospělé populace, čili víc než milion lidí. Průměrně se u nás vypije 14,4 litru čistého lihu na člověka, přičemž nejvíce čistého lihu na osobu bylo spotřebováno v pivu, na druhém místě v lihovinách a na třetím místě ve vínu. Společenské náklady nadměrného pití se u nás odhadují na 59 mld. Kč ročně!

Za neuvěřitelné se mi proto zdá, že druhým velkým tématem na téma alkohol bylo v únoru snížení DPH u piva. Aby se prý pomohlo hostinským, když jim byla zavedena ta elektronická evidence tržeb, říkali premiér Andrej Babiš a mi-

nistryně financí Alena Schillerová.

Už dlouhá léta moje hlava není schopná pobrat, že pivo, čili alkohol, je většinou všude výrazně levnější než jakýkoliv nealkoholický nápoj. Už to je samo o sobě slušná náborová kampaň k pití alkoholu. A teď ještě řešíme, že je třeba to pivo zlevnit. Jen třeba tři měsíce už potom je, že je tak dosaženo devíti různých možností zdanění piva podle toho, kde a jak se podává. Není divu, že na toto téma hned vznikla tabulka, která se tomu vysmívá. Premiér Andrej Babiš ji ovšem neocenil: „Nějaký blb si udělal idiotskou teoretickou tabulku, kterou po něm nikdo nechtěl.“

Premiéra ovšem někdo rozčilloval každou chvíli. „Pán minister, ste debil, nebo co?“ – časopis Euro citoval jeho slova určená nyní už bývalému ministrovi dopravy Vladimíru Kremlíkovi.

„Tady ta bestie, co mě tam odchytila, ty školy a školky, no a já nevím, kde to žala.“ – kamera České televize zaznamenala premiérovo sdělení vládním kolegům poté, co mu poslankyně Věra Kovářová (STAN) předala seznam obcí, které potřebují peníze na rozšíření kapacity mateřských a základních škol.

No a potom k nám k tomu ke všemu vtrhl koronavirus...

PhDr. Marie KLÍROVÁ,
klirova.marie@cmkos.cz

Zajišťovací fond v prvním čtvrtletí 2020

Také v roce 2020 vyplácí OS svým členům dary ze Zajišťovacího fondu. V prvním čtvrtletí bylo přijato na OS celkem 923 žádostí, schváleno bylo celkem 859 žádostí o dary v celkové výši 724 700 Kč. Oproti prvním čtvrtletí roku 2019 došlo k poklesu přijatých žádostí o 54, což bylo způsobeno hlavně poklesem počtu přijatých žádostí

v březnu, kdy již naplno vypukla epidemie koronaviru a s tím související vyhlášení nouzového stavu. V dalších měsících je očekáván naopak nárůst přijatých žádostí. Zamítnuto bylo 31 žádostí, což je o 9 méně než ve srovnatelném období roku 2019. V tabulkách uvedených níže je podrobná statistika.

Zajišťovací fond v roce 2020 – schválené žádosti									
Období	Počet položek	Pracovní neschopnost	OČR	Hospitalizace	Narození dítěte	Úmrtí člena	Úmrtí člena dar dítěti	Živelní pohroma	Celkem
		Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč
leden	0	136 500	13 300	26 600	54 000	15 000	0	0	245 400
únor	0	125 500	26 600	17 900	22 000	0	5 000	0	197 000
březen	0	180 000	35 000	22 300	30 000	15 000	0	0	282 300
celkem	0	442 000	74 900	66 800	106 000	30 000	5 000	0	724 700

Zajišťovací fond v roce 2020 – počet schválených žádostí								
Období	Počet položek	Pracovní neschopnost	OČR	Hospitalizace	Narození dítěte	Úmrtí člena	Úmrtí člena dar dítěti	Živelní pohroma
leden	293	195	19	51	27	1	0	0
únor	264	179	38	35	11	0	1	0
březen	302	200	50	39	12	1	0	0
celkem	859	574	107	125	50	2	1	0

Zajišťovací fond v roce 2020 – počet zamítnutých žádostí								
Období	Počet položek	Nedodržena lhůta 3 měs.	Nedodržena doba pro čerpání	Žadatel není členem ZF	Žadatel již v kalendářním roce čerpal	Trvání události je kratší než určuje statut ZF	Nesplněny důvody statutu	Neplnění povinností ZO (odvody, hlášenky)
leden	17	7	1	2	4	1	2	0
únor	14	2	2	0	5	0	5	0
březen	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem	31	9	3	2	9	1	7	0

Bohužel se stále opakují stejné důvody pro zamítnutí žádostí. Nejvíce zamítnutých žádostí bylo z důvodu pozdního zaslání žádosti na ústředí odborového svazu a také pro nesplnění podmínek pro přiznání daru ze Zajišťovacího fondu podle platného Statutu. Všechny zamítnuté žádosti uvedené v této kolonce byly zamítnuty proto, že se jednalo o pracovní neschopnost z důvodu pracovního úrazu, kdy je ve statutu výslovně uvedeno, že dar nenáleží při dočasně

pracovní neschopnosti v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.

Chci vás proto znovu požádat o kontrolu, zda žádost splňuje všechny podmínky dané Statutem Zajišťovacího fondu. Ulehčíte tak práci sobě i zaměstnancům svazu, kteří agendu Zajišťovacího fondu zpracovávají.

Poměrně vysoký počet zamítnutých žádostí z důvodu, že člen již na danou událost v kalendářním roce čerpal, je způsoben i tím, že sice žádost byla ode-

slána na OS v roce 2020, ale událost (a nárok na čerpání daru) vznikla již v roce loňském, kdy člen již dar z tohoto důvodu čerpal. Rozhodujícím údajem je datum, kdy nárok na čerpání daru vznikl, a ne datum doručení na OS.

Připomínám, že výkonná rada OS 7. dubna schválila v návaznosti na vyhlášení mimořádných opatření a změny v legislativě související s pandemií COVID-19 změnu Statutu Zajišťovacího fondu pro čerpání daru při oše-

řování člena rodiny s účinností od 1. 3. 2020.

Nově zní tento článek Statutu Zajišťovacího fondu takto:

h. Dar při ošetřování člena rodiny

Dar náleží členovi, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci z důvodu

a) ošetřování

I. dítěte mladšího 10 let, pokud toto dítě onemocnělo nebo utrpělo úraz, nebo

pokračování na straně 16

Zajišťovací fond v prvním čtvrtletí 2020

pokračování ze strany 15

II. jiného člena domácnosti, jehož zdravotní stav z důvodu nemoci nebo úrazu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou, nebo členky domácnosti, která porodila, jestliže její stav v době bezprostředně po porodu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou, nebo b) péče o dítě mladší 10 let, protože

I. školské zařízení nebo zvláštní dětské zařízení, popřípadě jiné obdobné zařízení pro děti, v němž denní nebo týdenní péči dítě jinak je, nebo škola, jejímž je žákem, jsou uzavřeny z nařízení příslušného orgánu z důvodu havárie, mimořádného opatření při epidemii nebo jiné nepředvídané události,

II. dítě nemůže být pro nařízenou karanténu v péči školského zařízení nebo zvláštního

ního dětského zařízení, popřípadě jiného obdobného zařízení pro děti, v němž denní nebo týdenní péči dítě jinak je, nebo docházet do školy, nebo

III. fyzická osoba, která jinak o dítě pečuje, onemocněla, utrpěla úraz, nastaly u ní situace uvedené v §57 odst. 1 písm. b) nebo c) zákona o nemocenském pojištění, porodila nebo jí byla nařízena karanténa, a proto nemůže o dítě pečovat.

V době platnosti mimořádných opatření vyhlášených v souvislosti s epidemií v roce 2020 dar náleží i při ošetřování člena rodiny podle podmínek stanovených zákonem 133/2020 Sb., o některých úpravách v sociálním zabezpečení v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020.

Dar se poskytne, pokud ošetřování člena rodiny trvalo déle než 6 kalendářních dnů. Dar se poskytne ve výši 700 Kč jedenkrát v kalendářním roce.

Žádost o dar při ošetřování člena rodiny se podává na předepsaném formuláři, přílohou žádosti je kopie dokladu o trvání nebo ukončení potřeby ošetřování (péče), kde je uveden žadatel o dávku. Žádost musí být doručena ústředí OS nejpozději do 3 měsíců ode dne vystavení tohoto dokladu.

c) Dar náleží i při ošetřování člena rodiny v podpůrné době dávky nemocenského pojištění Dlouhodobé ošetřovné.

V praxi to znamená, že o dar při OČR může žádat i člen, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci z důvodu péče o dítě ve věku od 10 let, které nedovršilo 13 let věku.

Žádosti se podávají stejným způsobem jako dosud (k žádosti se připojí doklad o OČR).

Výkonná rada také schválila s účinností od 1. 3. 2020 navýšení daru při pracovní neschopnosti na 900 Kč a navýšení daru při narození dítěte na 2500 Kč.

Připomínám, že již v únoru byly schváleny úpravy týkající se příloh k žádosti o dar při pra-

covní neschopnosti způsobené změnami v souvislosti se zavedením e neschopenky. Upravený text zní nyní takto:

Žádost o dar při dočasné pracovní neschopnosti se podává na předepsaném formuláři, přílohou žádosti je kopie dokladu o trvání (Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti – Průkaz práce neschopného pojištěnce, nebo potvrzení zaměstnavatele) nebo ukončení dočasné pracovní neschopnosti žadatele.

V souvislosti se všemi výše uvedenými změnami byly upraveny formuláře žádostí o dar. Chci vás proto znovu požádat, abyste si z našich webových stránek stáhli nové formuláře a používali jen ty.

Děkuji všem za jejich současně obětavé nasazení a věřím, že všechny výše uvedené úpravy týkající se čerpání darů ze Zajišťovacího fondu pomohou našim členům snáze zvládnout toto nelehké období.

Mgr. Lubomír FRANCL,
francel.lubomir@cmkos.cz

Nárok na infekční příplatek

Pracujeme vědomě s infekčním a nebezpečným odpadem (inkontinenční pomůcky). Mám nárok na infekční příplatek? V. M. Praha

Právní úprava příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí je upravena v zákoně č. 262/2006 Sb., v platném znění, (zákoník práce), § 117. Zde je uvedeno: "Za dobu práce ve ztíženém pracovním prostředí přísluší zaměstnanci dosažená mzda a příplatek. Vymezení ztíženého pracovního prostředí pro účely odměňování a výši příplatku stanoví vláda nařízením. Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí činí nejméně 10 % částky, kterou stanoví tento zákon v § III odst. 2 jako základní sazbu minimální mzdy."

Z výše uvedeného vyplývá, že především nelze sjednat (stanovit) nižší příplatek, než stanoví zákon. Vzhledem k tomu, že je zde uvedeno, že činí nejméně 10 % základní sazby minimální mzdy, lze samozřejmě sjednat příplatek vyšší. Jakýkoliv jiný výklad je nesprávný.

Příplatkem za práci ve ztíže-

ném pracovním prostředí se zaměstnancům kompenzuje výkon prací za podmínek, které jsou charakterizovány výskytem rizikových faktorů definovaných pro účely ochrany zdraví zaměstnanců při práci a výrazně se odlišují od standardních pracovních podmínek v prostředí, které těmito rizikovými faktory ovlivněno není.

Vymezení ztíženého pracovního prostředí pro účely mzdové kompenzace stanoví § 6 nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního příplatku a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Výše příplatku ke mzdě za práci (pokud jste zařízením, kde se odměňuje mzdou) ve ztíženém pracovním prostředí činí za každý ztížující vliv vymezený v § 6 citovaného nařízení vlády nejméně 10 % stanovené základní sazby minimální mzdy.

právní poradna

Pokud je váš zaměstnavatel zařízením, kde se odměňuje platem, pak příplatek je koncipován stejně a ztížující vlivy se řídí stejně § 6 nařízení vlády č. 567/2006 Sb., ale výše příplatku je poloviční, pouze 5 % základní sazby minimální mzdy.

Problém je však v tom, že nevidím, že byste pracovali s některým ze zde vyjmenovaných ztížujících vlivů. Pod písm. h) je sice uvedena práce – vědomé zacházení s biologickými činiteli nebo jejich zdroji nebo přenašeči, kterými jsou Guanarito, virus horečky Lasa, virus Junin (Argentinská nemoc), virus Machupo, Amapari, Sabia, virus krymsko-konžské hemoragické horečky, virus Ebola, virus Marburské horečky, všechny typy viru varioly, Equine morbilli virus, Brucella abortus, Brucella melitensis, Brucella suis, Mycobacterium leprae, Burkholderia pseudomallei (Pseudomonas pseudomallei), Burkholderia mallei (Pseudomonas mallei), Rickettsia pro-

wazekii, Rickettsia rickettsii, Rickettsia tsutsugamushi, Rickettsia typhi (Rickettsia mooseri), Yersinia pestis, virus opičích neštovic nebo viry lidské imundeficience, Avia influenza virus typu A, podtypu H 5 nebo H 7 a jeho genetické mutace, Mycobacterium tuberculosis, ale nevidím, jestli se vám podaří prokázat, že s těmito vyjmenovanými viry pracujete, když pracujete s odpadem a prádlem.

Pod písmenem k) citovaného § 6 nařízení vlády jsou sice ještě uvedeny pracovní činnosti spojené s vyšetřováním a léčením osob hospitalizovaných na klinických pracovištích specializovaných na léčení infekčních onemocnění, ale to vy také neprovádíte.

Z toho důvodu se domnívám, že vám příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí nenáleží.

Vladimír ANDREJCH,
inspektor BOZP,
andrejch.vladimir@cmkos.cz

12. květen – Mezinárodní den zdravotních sester

Každý rok si po celém světě 12. května připomínají zdravotní sestry významné výročí – narození ženy, která svůj život zasvětila pomoci jiným. Ženy, která položila základy oboru ošetrovatelství – Florence Nightingalové. Letošní Mezinárodní den zdravotních sester bude asi jiný. Pod vlivem pandemie koronaviru se zcela jistě budou státníci víc než kdy jindy předhánět v poděkování sestřám.

Ano, sestry si poděkování a úctu zaslouží, ale ne na jeden den v roce. Sestry se o své pacienty starají každý den, každou hodinu, minutu, vteřinu. Jejich práce je heroická i mravenčí. Trpělivě a opakovaně se pokoušejí o nemožné. Navracejí zdraví, zmírňují utrpení a také hladí, a to jak po těle, tak po duši.

Chvilky radosti a štěstí střídají pocity beznaděje a zmaru.

Sestry to ale nevzdávají, pečují o pacienty od narození až po smrt. Svě povolání si vybraly. Chtějí pomáhat, jsou sebevědomé odbornice, znají a umí. Na jejich straně je profesionalita a kvalita.

A druhá strana mince? Nedostatek ochrany, propastné rozdíly v odměňování, mnohdy hulvátské chování ze všech stran. A sestry? Zatím mlčí. To

se ovšem může opět změnit. Sestry „hlasují“ nohama. V nemocnicích jich chybí tisíce. V době letošní pandemie sestry zabojovaly, zvládly to. Jak dlouho budou zvládat? A to by si politici měli uvědomit. Místo „keců“ činy. Oni jsou na tahu.

Dopadne to jako obvykle? Slib není slibem? Kdy dostanou sestry slíbenou odměnu? A bude to odměna, nebo zase jen chiméra? Kdy se bude konečně koncepčně řešit, jak sestry udržet v nemocnicích a na dalších pracovištích?

Je normální, aby sestry konečně měly kvalitní podmínky pro svoji práci, a to včetně finanč-

ního ocenění. O zlepšení postavení sester neusiluje jen náš odborový svaz. Kolegyně Ivana Břeňková v textu níže popisuje, jak se snaží pozici sester zlepšit evropské odbory a další organizace. Děláme, co můžeme, a když se pospojujeme, tak situaci změníme.

Vážené kolegyně, milé sestry, užijte si svůj svátek a dovolte, abych vám za nás všechny pogratulovala k svátku a poděkovala za vaši práci.

Bez vás to nejde, my to víme a uděláme vše proto, aby se z politických slibů staly skutky.

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz

Rok 2020 – Mezinárodní rok zdravotních sester a porodních asistentek

Světová zdravotnická organizace v lednu roku 2019 vyhlásila rok 2020 za Mezinárodní rok sester a porodních asistentek. 12. květen je na počest narození velké ženy ošetrovatelství Florence Nightingalové dnem oslav Mezinárodního dne zdravotních sester (ošetrovatelství).

Florence se narodila 12. května 1820, měla obrovské sociální citění, bojovala za postavení zdravotních sester, za jejich vzdělávání, za uznání jejich práce a ošetrovatelství, zaváděla hygienická opatření. Za svou práci byla oceněna královnou Viktorií Královským Červeným křížem, jako první žena obdržela britský Řád za zásluhy pro britské impérium.

Připomínáme si den narození Florence, připomínáme si den uznání ošetrovatelství v oblasti veřejného zdraví. Připomínáme si, jak jsou pro nás sestry důležité, nezastupitelné.

Jsmo ve složité době, v době pandemie nemoci COVID-19. Odboráři z veřejných služeb sdružených v mezinárodních organizacích vyzývají k tomu, aby byly sestry oslavovány nejen jako hrdinky, ale jako profesionálky, které si zaslouží respekt společnosti, ocenění práce a ochranu.

Odbory zastupující všechny zdravotnické pracovníky bojují za postavení všech zaměstnanců ve zdravotnictví. Zástupci mezinárodních odborů veřejných služeb sdružených v PSI (Internacionála veřejných služeb) požadují, aby se vlády konečně odklonily od neúspěšné a nebezpečné ideologie neoliberalismu a úsporných opatření a místo toho aby se zavázaly k rozsáhlým investicím a obnově

veřejného zdravotnictví. PSI vyzývá při příležitosti Mezinárodního dne sester k zajištění zdravotní péče všem.

Pandemie ukázala, jak důležití jsou všichni zaměstnanci ve zdravotnictví. Ukázalo se, jak jsou zdravotní sestry a ostatní zdravotničtí pracovníci nebezpečně přepracováni, dostávají nedostatečné ochranné prostředky, trpí traumatem a stresem. V průzkumu zdravotnických odborů PSI se uvádí, že přes 50 % respondentů nebylo při své práci dostatečně vybaveno osobními ochrannými prostředky! Alarmující je, že zdravotničtí zaměstnanci umírají.

Na krizi při řešení pandemie se projevilo nedostatečné financování systémů veřejného zdravotnictví, škrty financí v předchozích letech a vliv neoliberalismu. Zdravotnictví je jedním z největších celosvětově rostoucích odvětví, ale musíme si uvědomit, že financování neodpovídá potřebě poskytovat zdravotní péči všem.

Světová zdravotnická organizace (WHO) ve své zprávě sdělila, že ještě před vypuknutím nemoci COVID-19 bylo celosvětově nutné zvýšit počet sester o 6 milionů, a to k uspokojení alespoň minimální potřeby poskytování zdravotní péče. Vlády se nesmějí spoléhat na migrující sestry z dalších zemí, které se pak také snaží zajistit sestry.

Sester je nedostatek, přesto jich mnoho pracuje za nevýhodných pracovních podmínek, pracují na nucené částečné úvazky, na dobu určitou, nebo jsou pouze nájímány jako osoby samostatně činné. Vlády musí uznat, že špatné podmínky pro práci zaměstnanců a špatné mzdy ohrožují kvalitu poskytované zdravotní péče.

Kvalitní zdravotní péči je nutné poskytovat jako veřejnou službu prostřednictvím komplexního veřejného systému. Finance musí být z veřejných zdrojů, ani rozvojové země nesmí být nuceny k financování zdravotní péče cestou dluhů. Je nutná reforma daňových pravidel a kontrola plnění daňových povinností.

V rámci Mezinárodního dne sester jsou vlády vyzývány, aby realizovaly skutečné kroky k zajištění podmínek pro poskytování kvalitní zdravotní péče všem. PSI připravila k podpisu Manifest s výzvou – No Going Back! Nepůjdeme zpět! K Manifestu bylo možno se přihlásit do 11. května. OSZSP ČR je součástí jak PSI, tak Evropské federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU). EPSU se k Manifestu připojila.

Pomalou se snad dostáváme z krize způsobené pandemií COVID-19. Musí se změnit přístup k poskytování zdravotní péče. Péče a životní podmínky lidí musí být zájmem společnosti. Zdravotní péče musí být poskytnuta všem, protože pokud nebude poskytnuta

všem, všichni budou v nebezpečí.

Vlády se vyzývají k podpoře návrhu vlády Kostariky na společný vývoj očkovací látky proti COVID-19.

Státy musí zajistit zdravotní péči, ne hledat cestu na její omezení, musí odstranit všechny překážky pro poskytování zdravotní péče. Vlády se vyzývají ke spolupráci s odbory pro obnovu veřejného zdravotnictví.

Poskytování zdravotní péče nesmí být závislé na platební schopnosti lidí.

Mezinárodní měnový fond musí přestat tláčit vlády k tomu, aby snižovaly výdaje z veřejných zdrojů na zdravotnictví.

Světová banka by měla přestat poskytovat soukromým zdravotnickým organizacím a mezinárodním finančním korporacím finanční prostředky na ovládnutí poskytování zdravotní péče, musí skončit podpora privatizace poskytovatelů zdravotní péče.

Všechny odborové svazy, organizace a občanská společnost se vyzývají, aby požadovaly pro všechny kvalitní zdravotní péči hrazenou z veřejných zdrojů.

Ing. Ivana BŘEŇKOVÁ,
vedoucí právního a sociálního oddělení OS
brenkova.ivana@cmkos.cz

Mezinárodní vzpomínkový den za obětí pracovních úrazů a nemocí z povolání – 28. 4. 2020

Milé kolegyně a milí kolegové, přestože aktuálně prožíváme těžké období, vše je pro nás nové, jiné a neznámé, jedno vládní nařízení střídá druhé a musíme v zájmu zachování zdraví nás všech dodržovat všechna tato přísná opatření, o to více považují za nutné si připomenout význam Mezinárodního vzpomínkového dne.

28. duben je den, kdy všichni odboráři na celém světě uctívají památku obětí pracovních úrazů a nemocí z povolání. Památku těch, kteří přišli o život při práci. Nevrátili se z práce domů ke svým rodinám nebo skončili v nemocničním zařízení a později následkům zranění podlehl. V současné době, v době vyhlášení nouzového stavu z důvodu šíření virového onemocnění, je o to více nutné si tyto skutečnosti připomínat. Doba pandemie k tomu přímo vybízí. Je velkou hrozbou, která ve svém důsledku vede ke zvyšování počtů nemocí z povolání zaměstnanců v první linii (zaměstnanců ve zdravotnictví, záchranářů, pracovníků v sociálních službách, hasičů, policistů, vojáků, poštácků, řidičů, pokladních a prodavačů...) a následným možným úmrtím.

Důležité je uvědomovat si a připomínat si význam bezpečnosti zaměstnanců na pracovištích, nepodceňovat bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci, využívat práva odborových organizací a důsledně vyžadovat po zaměstnavatelích dodržování všech bezpečnostních předpisů.

Českomoravská konfederace odborových svazů se každoročně připojuje svými akcemi k uctění celosvětové památky zesnulých při práci. Letošní pojetí vzpomínky je jiné, ale stejně významné – v době celosvětové pandemie z mého pohledu ještě citově hlubší. Vládní opatření neumožnila se sejit osobně, společně si připomenout hrozbu čísel a skutečně zesnulých zaměstnanců při práci tak jako každoročně. Nebylo možné si připomenout význam bezpečnosti práce na společném semináři za účasti zástupců jednotlivých ministerstev (Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví) a dalších institucí, kteří se bezpečností a ochranou zdraví zaměstnanců zabývají (Výzkumný ústav bezpečnosti

práce, Inspektorát práce, Báňský úřad inspekce práce, zástupci zaměstnavatelů a další významné instituce a osobnosti). Nemohli jsme společně zapálit symbolickou svíčku za každý jeden vyhaslý život v roce 2019.

Místopředsedkyně ČMKOS Radka Sokolová v tiskovém prohlášení zdůraznila, že v loňském roce zemřelo v ČR při práci 96 zaměstnanců, a i když celkový počet smrtelných pracovních úrazů poklesl, k uspokojení není. Nejde o čísla, ale o lidi, kteří se z práce už nikdy nevrátí ke svým blízkým. Při příležitosti letošního Mezinárodního vzpomínkového dne myslíme s úctou i na ty, kteří zemřeli na koronavirus vlivem svého nasazení na pracovišti. Nikdo by neměl umírat kvůli práci. Úplné znění tiskové-

ho prohlášení je možné si přečíst na webových stránkách ČMKOS (www.cmkos.cz) pod titulkem Připomínáme si oběti smrtelných pracovních úrazů a koronavirové pandemie. V odkazu naleznete i graficky zajímavě zpracovanou prezentaci.

Náš odborový svaz zastupuje vás, zaměstnance ve zdravotnictví a v sociálních službách, tedy vás, kteří jste aktuálně nasazeni v první linii. Zachraňujete lidské životy a sami jste nejvíce ohroženi. Za takové nasazení a obětavost je nutné vám poděkovat a připomenout, že si vaši práce nesmírně vážíme. Osobní ochranné prostředky a mycí, čisticí a dezinfekční prostředky jsou nezbytnou součástí zvládnutí této virové hrozby a jedinou možností, jak si uchovat zdraví své i svého okolí, rodinných příslušníků, kolegů v práci i dalších občanů.

Závěrem bych ráda připomněla všem čtenářům z řad našich členů, že OS zdravotnictví a sociální péče ČR má na předních místech svého programu bezpeč-

nost a ochranu zdraví zaměstnanců a má ve svých řadách několik odborníků – svazových inspektorů bezpečnosti práce, kteří se problematice intenzivně věnují. Každý kraj má svého svazového inspektora bezpečnosti práce – našeho zaměstnance. Pokud se ještě neznáte, seznamte se. Kontakty naleznete na webových stránkách našeho svazu (www.zdravotnickeodborny.cz) v odkaze Naši lidé.

Máte-li problémy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, obraťte se na naše svazové inspektory bezpečnosti práce, kontaktujte je, vždy vám rádi pomohou, poradí, přijedou za vámi a budou se snažit o nápravu v souladu s platnými legislativními předpisy, v zájmu zdraví a ve prospěch zaměstnanců.

Nejste na problematiku BOZP sami, máte nás, my jsme tady pro vás a společně to zvládneme!

Ing. Šárka TIKOVSKÁ,
vedoucí ekonomického
a organizačního oddělení OS,
tikovska.sarka@cmkos.cz

**Mezinárodní
vzpomínkový
den 28. dubna**

Připomínejme si mrtvé,
bojujme za živé

Dóza jako vzpomínka nejen na babičku

Ráda bych se s vámi v této náročné době podělila o úsměvnou vzpomínku nejen na moji babičku. Zdravotnické odbory mě provázejí již od narození. Jak moje maminka, tak i babička, byly odborářkami. Jejich základní organizací byla kladenská nemocnice.

Díky odborům mám krásné vzpomínky na dětské tábory, oslavy různých výročí, ale i kamarádství, která po daných akcích vznikla. Nikdy nezapomenu na noční bojovku v Dolní Světlé, kde na mě vyskočil vedoucí převlečený za kostlivce, a já měla málem ve svých 7 letech zástavu srdce.

Jsem ráda, že mohu přes svou současnou práci vracet a pomáhat vám, odborářům v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb.

Pracuji z domova a historie odborů je se mnou stále. Na policii mně zkrášluje pracovní prostředí dóza, kterou babička dostala od odborové organizace, když šla do důchodu. Já si do ní ukládám čokoládové bonbony a při pauzách na mlsání si vždy vzpomenu jak na babičku, tak i na naši organizaci.

Barbora VANČUROVÁ, inspektorka BOZP, vancurova.barbora@cmkos.cz

Meziroční vývoj platů ve zdravotnictví a sociálních službách

Přelom jara a léta je každoročně obdobím statistik a statistických ročenek. Dnes vám přinášíme statistiku zaměřenou na meziroční vývoj platů ve zdravotnictví a sociálních službách v porovnání s ostatními povoláními odměňovanými platem.

Při pohledu na údaje za rok 2019 týkající se zdravotnictví a sociálních služeb vidíme, že v obou segmentech došlo shodně k nárůstu průměrného měsíčního platu zhruba o 9 % (zdravotnictví + 9,5 %, soc. služby + 8,7 %). Poněkud méně uspokojivý je fakt, že v porovnání s rokem předchozím došlo u obou odvětví ke snížení procentuál-

ního zastoupení tarifního platu na celkovém platu. K nárůstu v jednotlivých procentech došlo též u nenárokových složek platu, tedy odměn a osobních příplatků.

Z mírného, leč patrného nárůstu počtu zaměstnanců je patrné, že zlepšující se platové podmínky jsou jasným pozitivním stimulem ve snaze zažehnat personální krizi v daných segmentech.

Kamil KUBÁŇ,
poradce pro ekonomiku OS,
kuban.kamil@cmkos.cz

Rok	2018	2019	Index	2018	2019	Index
	Organizační složky státu a příspěvkové organizace			Školství		
Průměrný měsíční plat	33 634	36 857	109,6	29 617	33 816	114,2
% podíl tarifního platu	67,59	65,44	96,8	70,03	66,67	95,2
průměrná platová třída	8,65	8,68	100,3	9,10	9,14	100,4
průměrný osobní příplatek	2 011	2 126	105,7	947	1 006	106,2
průměrné odměny	2 347	3 233	137,8	2 012	3 635	180,7
průměrný počet zaměstnanců	438 543	446 060	101,7	216 222	221 949	102,6
	Státní správa – ZP			Zdravotnictví		
Průměrný měsíční plat	29 834	32 677	109,5	41 848	45 842	109,5
% podíl tarifního platu	65,36	64,00	97,9	58,27	56,58	97,1
průměrná platová třída	8,39	8,53	101,7	9,33	9,36	100,3
průměrný osobní příplatek	2 683	2 925	109,0	3 564	3 788	106,3
průměrné odměny	2 755	3 078	111,7	2 516	2 548	101,3
průměrný počet zaměstnanců	34 291	34 953	101,9	91 300	92 446	101,3
	Státní správa – ZSS			Sociální služby		
Průměrný měsíční plat	37 931	39 723	104,7	28 074	30 506	108,7
% podíl tarifního platu	61,87	62,11	100,4	63,80	62,83	98,5
průměrná platová třída	10,64	10,65	100,1	6,53	6,55	100,3
průměrný osobní příplatek	4 554	4 789	105,2	2 037	2 164	106,2
průměrné odměny	3 588	3 716	103,6	1 965	2 170	110,4
průměrný počet zaměstnanců	62 675	62 389	99,5	53 066	53 680	101,2
	Ústřední orgány státní správy			Kultura		
Průměrný měsíční plat	47 933	49 690	103,7	29 339	31 318	106,7
% podíl tarifního platu	57,88	58,14	100,4	67,80	67,22	99,1
průměrná platová třída	10,59	10,60	100,1	8,84	8,92	101,0
průměrný osobní příplatek	6 068	6 250	103,0	2 605	2 832	108,7
průměrné odměny	5 039	4 493	89,2	2 287	2 569	112,3
průměrný počet zaměstnanců	26 501	26 798	101,1	21 794	21 828	100,2
	Územní samosprávné celky			Zaměstnanci odměňovaní podle ZP celkem		
Průměrný měsíční plat	30 828	33 137	107,5	31 933	35 304	110,6
% podíl tarifního platu	61,25	60,74	99,2	64,33	62,51	97,2
průměrná platová třída	8,08	8,25	102,1	8,59	8,66	100,8
průměrný osobní příplatek	4 114	4 509	109,6	2 388	2 548	106,7
průměrné odměny	2 951	3 222	109,2	2 361	3 138	132,9
průměrný počet zaměstnanců	81 934	81 218	99,1	539 790	548 274	101,6
	Příslušníci bezpečnostních sborů			Zaměstnanci odměňovaní podle ZSS celkem		
Průměrný měsíční plat	44 201	47 002	106,3	38 221	39 990	104,6
% podíl základního tarifu	61,95	59,27	95,7	61,63	62,01	100,6
průměrná tarifní třída	5,47	5,49	100,4	10,71	10,73	100,2
průměrný osobní příplatek	2 330	2 407	103,3	4 611	4 849	105,2
průměrné odměny	2 209	1 843	83,4	3 736	3 810	102,0
průměrný počet příslušníků	61 267	61 403	100,2	65 623	65 347	99,6

Údaje MF ČR – ISP

Manifest Bez solidarity není imunity

Koronavirová krize postihla celý svět. Všichni se snaží zachránit ekonomiku. Kdo ale zachrání lidi? Ve spolupráci občanských aktivistů vznikl dokument, který se vrací ke kořenům lidské spolpovitosti – manifest Bez solidarity není imunity. Materiál shrnuje v jedenácti bodech, co koronavirová krize ukázala a jak musí vypadat bezprostřední odpovědi na ni a také budoucnost. Manifest chce otevřít základní otázky. Jen namátkou pár základních tezí: ekonomika tu musí být pro lidi, a ne lidi pro ekonomiku, ekologie je základ, a ne luxus a bydlení je právo.

Vzhledem k tomu, že manifest velmi podstatně kopíruje program našeho odborového svazu a také program evropských a světových odborů, tak jednou z jeho signatářek je i předsedkyně svazu Dagmar Žitníková.

Manifest je k dispozici na webu (<http://11bodu.cz/>) a podepsat ho může každý, některé naše kolegyně a kolegové už ho podepsali. Pokud s obsahem manifestu souhlasíte a chcete ho podpořit, tak je možné jej sdílet na facebooku atd.

To, že manifest míří správným směrem, potvrzují i jeho odpůrci. Proti právu na bydlení a upřednostnění lidí před penězi se už někteří hlasitě ozvali. Ale na to jsme zvyklí.

Děkuji vám za podporu.

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz

Bez solidarity není imunity 11 bodů

Pandemie jasně ukazuje potřebu a sílu společenské solidarity. Bez fungujícího veřejného zdravotnictví bychom jí nedokázali čelit. Také zavřené školy a omezená kultura nám teď důrazně připomínají, jak důležité pro společnost jsou. O veřejnou podporu a záruky nyní ovšem žádají i malé a velké firmy.

Krize vyvolaná pandemií tak vyvrací desítky let opakované moudro, že „neexistuje společnost, jen jedinci a jejich rodiny“. Je to právě naopak: potřebujeme silné mezilidské vazby a pocit odpovědnosti všech za ostatní, nejen příbuzné a přátele. Tak, jak ho prokazují ti, kteří šíjí pro jiné roušky nebo nakupují pro ohrožené seniory ze sousedství.

Z veřejných rozpočtů se zavádějí obrovské záchranné programy a další mají následovat. Objevují se přitom i tendence, které jdou proti spravedlivému řešení krize. Ojedinelé nejsou ani snahy posílit už tak mocné ekonomické a politické hráče, kteří současnou situa-

ci chápou jako příležitost zaútočit na soudržnost a férové přerozdělování. K těmto tendencím patří i pokusy zabránit řešení klimatické krize, útoky na neziskové organizace nebo výzvy k zastavení růstu minimální mzdy.

Každá krize je však také příležitostí k pozitivní změně. Ta současná ukazuje, že imunita nás všech, jednotlivců i společnosti jako celku, není možná bez soudržnosti. I stát a vláda tedy musejí následovat příkladu široké veřejnosti a její spontánní aktivity ve prospěch ostatních, kteří to potřebují nejvíce.

Proto se domníváme, že právě teď je čas obrátit se na vládu a parlament s jasnými požadavky vyplývajícími z toho, co už nám pandemie ukázala:

- 1. Ekonomika tu musí být pro lidi, ne lidé pro ekonomiku.**
- 2. Ekologie je základ, ne luxus.**
- 3. Ne každý technologický vývoj je pokrok.**
- 4. „Rovné“ daně způsobují nerovnost.**
- 5. Stát nesmí být vězením pro dlužníky.**
- 6. Místo doprošování o nízké dávky veřejná podpora pro všechny.**
- 7. Zdravotnictví, školství a kultura jsou páteří společnosti.**
- 8. Bydlení je právo.**
- 9. Zbrojní výdaje nejsou nedotknutelnou prioritou.**
- 10. Moc korumpuje, moc bez kontroly omezuje svobodu.**
- 11. I Evropa musí být soudržná a solidární, bez center a periferií.**

1. Ekonomika tu musí být pro lidi, ne lidé pro ekonomiku.

České hospodářství se dlouhodobě vyznačuje nízkými mzdami a špatnými pracovními podmínkami, dlouhou pracovní dobou a minimální možností zaměstnanců promlouvat do fungování firem. Velká část pracujících je vytlačena mimo regulární pracovní trh a pra-

cuje v neplnohodnotných a nejistých poměrech. Obrovský díl zaměstnanci vytvářeného bohatství se hromadí u tuzemských nejbohatších nebo odtéká do zahraničí.

Ekonomika po pandemii proto musí směřovat k většímu podílu občanů a zaměstnanců na vznikajícím bohatství a ke kratší pracovní době. Mzdy a platy musejí být důstojné. Vzniklá situace nesmí být zneužita ke zmrazení minimální mzdy nebo k dalšímu využívání, či dokonce rozšiřování práce bez řádné pracovní smlouvy, ať už v tzv. švaresystému nebo prostřednictvím agentur. Jako systémově důležitá se kvůli pandemii ukazuje práce v oblasti péče, která je většinou špatně ohodnocená a často zneuznaná – to se musí změnit.

Pokud mají firmy v krizi čerpat z veřejných peněz, musí být tato pomoc podmíněna důslednou veřejnou kontrolou jejich činnosti, zaváděním zaměstnaneckého spolurozhodování a vyplácením důstojné mzdy. Dotace firmám, které jsou registrovány v daňových rájích nebo mají dlouhodobě nepřiměřené zisky, jsou nepřijatelné.

2. Ekologie je základ, ne luxus.

Na závažnosti ekologických hrozeb se nic nezměnilo. Rozvrat klimatu emisemi skleníkových plynů, stále drastičtější sucha a vymírání druhů – to jsou jen některé z projevů kolapsu životního prostředí. Může to pro civilizaci vést k ještě horším pohromám, než je současná pandemie.

Proto požadujeme masivní investice do ekologické transformace ekonomiky. Potřebujeme snížit energetickou náročnost a zahájit přechod k obnovitelným zdrojům energie i odolnému ekologickému zemědělství.

Transformace musí být zároveň sociálně spravedlivá. Náklady nesmějí nést občané ani spotřebitelé, ale především ti, kteří životní prostředí nejvíce zatěžují, nebo na jeho ničení dokonce vydělávají. Transformační náklady je zapotřebí rozdělit spravedlivě i na globální úrovni: vospělé země mají větší díl odpovědnosti za současný stav, a musejí tedy zaplatit i větší díl ceny za nápravu.

Je třeba hledat taková opatření, která prospějí kvalitě života jednotlivců a společnosti jako celku. Už teď lze zajistit udržitelnou

a dostupnou veřejnou dopravu, převést nákladní a maximum osobní dopravy na železnici, vytvořit a prosadit udržitelnou koncepci energetiky a bezodpadového hospodářství.

3. Ne každý technologický vývoj je pokrok.

On-line se teď pracuje, učí, nakupuje i „chodí“ za kulturou – není pochyb, že digitální technologie během karantény pomáhají udržovat společnost v chodu. Pokud si však jejich výhody chceme ponechat i do budoucna, musí dojít k určitým změnám. Ne všechno, co je technicky možné, je také žádoucí a dlouhodobě udržitelné.

Digitální prostor je komerční, takže data o našem pohybu v něm se prodávají jako zboží. Vytváří globální trh, který ruší obvyklé překážky směny a lidské interakce vázané na fyzický prostor. Některé digitální platformy tak můžou ničit města inflačními krátkodobými pronájmy, jiné vytvářet kakofonii ze seriálních zpráv a dezinformací nebo přidělovat lidem jednorázové úkoly, a tím z nich dělat digitální nádeníky. V digitálním prostoru o nás o všech rozhodují algoritmy, a to netransparentně a často diskriminačně. Do budoucna přitom půjde o průřezovou technologii, která bude hrát roli ve zdravotnictví i průmyslu.

Jestliže se digitální prostor stává prakticky stejně důležitým jako prostor fyzický, je nepřijatelné, aby byl rozparcelovaný mezi pár velkých nadnárodních korporací. Moc technologických gigantů nad našimi životy musí mít své hranice. Klíčová infrastruktura by měla být podřízena veřejné kontrole. V digitálním prostoru potřebujeme závazná a vymahatelná pravidla, která korporacím nedovolí zneužívat svého postavení či se zbavovat odpovědnosti. Nesmíme dopustit, aby technologie umožňovaly obcházení sociálních standardů, posilovaly diskriminaci nebo přispívaly k nepřiměřeným ziskům.

4. „Rovné“ daně způsobují nerovnost.

Náš daňový systém je nespravedlivý. Největší daňové břemeno nesou zaměstnanci a spotřebitelé

pokračování na straně 21

Manifest Bez solidarity není imunity

pokračování ze strany 20

z nižších příjmových skupin, zatímco velké firmy a lidé s obrovskými příjmy a majetky adekvátní daně neplatí, a tak ani nepřijímají svůj díl odpovědnosti za společnost.

Navrhujeme proto, aby se velké firmy a nejvyšší příjmové skupiny podílely na krytí nákladů krize jednorázovým či po určité období pravidelným odvodem. Ve zvýšené míře se to týká finančních institucí. Současně je nutné podpořit daňovými a odvodovými úlevami prokazatelně ohrožené drobné a střední podnikatele.

Daňme více majetek než práci, více zisky firem, zejména těch velkých, a méně práci jednotlivců. Daňme vyšší sazbou ty, kteří mají více – vždyť jejich úspěch by nebyl myslitelný bez práce ostatních ani bez příspěví společnosti. Daňme více ty, kteří ničí životní prostředí. Zaveďme po pandemii spravedlivé daně i proto, že budou prevencí dalšího posilování vlivu oligarchů.

5. Stát nesmí být vězením pro dlužníky.

Česko potřebuje rozsáhlou dlouhovou amnestii a změnu celého systému půjček a exekucí. Mělo se to udělat už dávno – kvůli pandemii je to zapotřebí ještě naléhavěji.

Je nutné zvrátit stav, kdy lidem nekonečně narůstají dluhy kvůli klíčům ve smlouvách, drastickým pokutám či skrytému růstu RPSN. Zároveň se musí zásadně přehodnotit postavení, role a pravomoci soudních exekutorů. Není důvod, proč by jejich činnost nemohl vykonávat stát.

Lidi, kteří jsou v mnohačetných exekucích, je v ČR přes tři čtvrtě milionu. Většinou už ani nespolečejí své původní dluhy, ale pouze nemravné úroky, smluvní pokuty a náklady na vymáhání. Různé subjekty totiž po léta zneužívaly děr v zákonech a obohacovaly se na úkor lidí s nízkými příjmy. Tuto historickou křivdu lze odčinit jedině tak, že se usnadní oddlužení na bázi splacení jistiny a přiměřeného úroku. Na takové oddlužení by lidé měli dosáhnout v řádu měsíců. Zároveň je nutné zvýšit nezabavitelné minimum na částku, ze které lze důstojně žít.

Jednou pro vždy je zapotřebí

zabránit nemorálním praktikám především nebankovních společností, a to tak, že se úročení smluv o půjčkách a jejich příslušenství naváže například na některou ze sazeb vyhlášených ČNB.

6. Místo doprošování o nízké dávky veřejná podpora pro všechny.

Dosud byl sociální systém vnímán jako záchranná síť pro nechudší a tzv. neúspěšné, případně jako nástroj k zajištění pouze existenčních potřeb. S takovým pojetím už si ale nevystačíme. Sociální systém musíme posílit a obnovit tak, aby pomáhal jak lidem zasaženým pandemickou krizí, tak zajišťoval společenskou soudržnost i dlouhodobě.

Potřebujeme všeobecně dostupné veřejné služby, které kromě základní jistoty poskytnou i příležitosti k uplatnění a participaci. Mimo zdravotnictví, důchodový systém a onu záchrannou síť je nutné začlenit takové prvky, jako je kvalitní bydlení, veřejná doprava nebo zdravá výživa. Formální přístup k politickému rozhodování během voleb je třeba doplnit o skutečně rovný přístup k informacím.

V danou chvíli požadujeme zejména urychlené řešení situace samoživitelů a samoživitelů pomocí zálohovaného výživného a speciálních dávek pro ohrožené rodiny. Musíme zajistit, aby hlavním proudem vzdělávání zůstávalo to veřejné, které bude pro všechny děti skutečně zadarmo – bez výdajů za učební pomůcky, obědy nebo exkurze a výlety. Některé nespravedlnosti potřebujeme napravit i v oblasti důchodů: ženy například nesmí doplácet na to, že po celý svůj život vykonávají více neplacené nebo přes veškerou jejich důležitost hůře placené práce než muži. Součástí budoucího sociálního systému se musí stát i bezplatná veřejná doprava a bezplatné zajištění základních informačních služeb včetně přístupu k internetu.

7. Zdravotnictví, školství a kultura jsou páteří společnosti.

Pandemie nám připomíná, že zdravotnictví, školství a kultura tvoří páteř společnosti. Ekonomika z nich těží, aniž by do nich odpovídající prostředky vracela zpět (což vyplývá i z mezinárodních srovnání). V těchto odvětvích se také s velkou naléhavostí

ukazuje, že podhodnocování práce žen dopadá na celou společnost.

Pandemie v USA, Španělsku či Itálii odhalila, jak škodlivá je privatizace zejména ve zdravotnictví. Přestaňme ho proto podržovat tržnímu principu maximalizace zisků. Jestliže je fungující zdravotnictví základním předpokladem fungující společnosti, musí se na něj vztahovat princip veřejné správy a nesmí být podfinancované. Požadujeme zvýšit výdaje na zdravotnictví, školství a kulturu alespoň na průměr EU.

8. Bydlení je právo.

Celý náš dosavadní přístup k problematice bydlení vyžaduje zásadní revizi. Požadujeme výraznou podporu sociálního i obecně dostupného bydlení a masivní výstavbu státních, obecních a družstevních bytů. Pro překonání krize bude tato investice jednou z rozhodujících. Zároveň je nutné posílit postavení nájemníků – například zákazem řetězení smluv na krátkou dobu určitou.

Potřebujeme důsledně rozlišovat mezi základní funkcí bytového fondu a tržními aktivitami. Fenomén tzv. investičních bytů, který deformuje bytovou situaci především ve větších městech, je třeba striktně regulovat. Byty zkolaudované k bydlení se nesmějí stát předmětem byznysu, jakým je např. krátkodobé pronajímání turistům.

9. Zbrojní výdaje nejsou nedotknutelnou prioritou.

Je třeba radikálně přehodnotit zbrojní výdaje. Pandemická krize připomíná, že globalizovaný svět je vystaven hrozbám, kterým nelze čelit zbraněmi. Měli bychom proto velkou část financí přeměřovat do jiných oblastí. Zbrojní výdaje mají garantovat bezpečnost. Není důvod k tomu vydržovat expanzivní vojenské sbory, natožpak podporovat závody ve zbrojení nebo subvencovat americký zbrojní průmysl.

10. Moc korumpuje, moc bez kontroly omezuje svobodu.

Společnost nemůže dlouhodobě prosperovat, pokud se neubrání sklonům k autoritářství a politickému zneužívání krizí. Rovnováha mezi jejím efektivním řízením a demokratickými principy je velmi křehká a často ji narušují ti, kdo jsou zrovna v mocenských pozicích

a kteří usilují o autoritářské ovládnutí společnosti.

V případě jakýchkoli omezení práv, která si situace vyzádá, a také jakéhokoli shromažďování informací o občanech, je třeba zaručit silnou demokratickou kontrolu, a především jasné časové omezení daných opatření. Nesmíme normalizovat stav nouze ani z něj odcházet méně svobodní, než jsme do něj vstupovali.

11. I Evropa musí být soudržná a solidární, bez center a periferií.

Evropská unie ztrácí přesvědčivost kvůli ekonomickým nerovnostem, které dlouhodobě toleruje a spoluvytváří. Vnitřní trh plodí problematické jevy, jako je cenový dumping nebo likvidace slabší konkurence. K vyrovnávání životního standardu ale dochází příliš pomalu, pokud vůbec.

K jedné z periferií EU patří také středovýchodní Evropa. Musíme najít cestu, jak tyto nerovnosti artikulovat. Měli bychom přitom být solidární s jižní periferií EU, která byla tvrdě zasažena jak minulou ekonomickou, tak současnou pandemickou krizí. Musíme přicházet s řešeními ve prospěch všech. Naše nízké mzdy západoevropské zaměstnanci oprávněně vnímají jako dumping. To posiluje vzájemnou nevráživost, která vyhovuje jedině velkému kapitálu.

Požadujeme návrat k debatě o skutečně evropské minimální mzdě jako k jednomu z dosud chybějících prvků evropské integrace. Dosud navrhované stanovení této minimální mzdy jako určitého podílu národního mediánového příjmu pouze upevňuje existující nerovnosti.

Zároveň je třeba odmítnout další zdroje evropských nerovností. Např. velmi rozdílná zaměstnanecká práva nebo soupeření jednotlivých zemí v tom, která nabídne firmám nižší daně, což vede k dumpingu a škodlivým daňovým optimalizacím. Musíme přestat tolerovat evropské daňové ráje.

Podobné nespravedlnosti v Evropě nelze dále trpět. Evropská unie však musí o spravedlivé vyrovnávání rozdílů usilovat i za svými hranicemi. Má totiž odpovědnost také vůči méně bohatým a zranitelnějším regionům světa, k jejichž nelehké situaci evropské firmy a spotřebitelé nezřídka přímo či nepřímo přispívají.